

Maliye Bölümlerinde Eğitim Gören Öğrencilerin ChatGPT Kullanımının Öğrenme Motivasyonu Üzerindeki Etkisi

Hakan Özdemir*
Alim Yelboğa**

Öz

Bu çalışma, maliye bölümlerinde eğitim gören üniversite öğrencilerinin ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini incelemektedir. Karma yöntem yaklaşımıyla yürütülen araştırmada, nicel veriler istatistiksel analizlerle, nitel veriler ise tematik analiz yoluyla değerlendirilmiştir. Türkiye genelinde 359 lisans öğrencisinden elde edilen bulgular, ChatGPT kullanımının öğrencilerin öğrenme motivasyonunu genel olarak olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Katılımcılar, anlaşılır açıklamalar ve hızlı bilgiye erişim gibi özelliklerin motivasyonlarını artırdığını ifade ederken, akademik performans üzerindeki etkinin ise kullanım biçimine bağlı olarak değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma bulguları, yükseköğretimde yapay zekâ araçlarının pedagojik amaçlarla daha etkin şekilde entegrasyonuna yönelik politika ve uygulamaların geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, öğrenme motivasyonu, ChatGPT, maliye eğitimi.

* Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, hakan.ozdemir@bilgi.edu.tr, orcid.org/0000-0002-2740-3737.

** Öğr. Gör. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane/Türkiye, alimyelboga@gumushane.edu.tr, orcid.org/0000-0001-6511-7048.

The Effect of ChatGPT Usage on Learning Motivation of Students Studying in Public Finance

Abstract

This study examines the impact of ChatGPT use on learning motivation among university students majoring in finance. In this mixed-methods study, quantitative data were analysed through statistical analyses and qualitative data were analysed through thematic analysis. Findings from 359 undergraduate students across Türkiye indicate that ChatGPT use has a generally positive impact on students' learning motivation. Participants stated that features such as clear explanations and quick access to information increased their motivation, while the impact on academic performance varied depending on the method of use. The study findings highlight the need for policies and practices to integrate AI tools more effectively with pedagogical objectives in higher education.

Keywords: Artificial intelligence, learning motivation, ChatGPT, public finance education.

Giriş

Son yıllarda yapay zekâ (YZ) teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, yükseköğretim başta olmak üzere eğitim alanında önemli dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Bu dönüşümün en dikkat çekici uygulamalarından biri olan ChatGPT, doğal dil işleme yeteneği sayesinde öğrencilerin öğrenme süreçlerinde destekleyici bir araç olarak öne çıkmaktadır. Özellikle üniversite düzeyindeki öğrenciler, ChatGPT'yi araştırma yapma, ödev hazırlama, konu tekrarı yapma ve sınavlara çalışma gibi çeşitli amaçlarla kullanmaktadır.¹ Bu bağlamda, yapay zekâ tabanlı araçların öğrencilerin öğrenme deneyimleri ve akademik performansları üzerindeki etkisi, günümüzde eğitim bilimlerinin odaklandığı temel araştırma alanlarından biri haline gelmiştir.

Özellikle motivasyon, akademik başarı ve derse katılım gibi öğrenme çıktıları, öğrencilerin dijital araçları nasıl ve ne ölçüde kullandıklarıyla yakından ilişkilidir. ChatGPT gibi üretken yapay zekâ araçlarının öğrenme motivasyonuna etkisi hem pedagojik hem de psikolojik açılarından değerlendirilmesi gereken çok boyutlu bir konudur. Öğrenme motivasyonu, öğrencilerin derslere ilgisini, çabasını ve başarıya yönelik kararlılığını etkileyen temel bir unsur olarak, yapay zekâ ile etkileşimde önemli bir değişken olarak değerlendirilmektedir. Nitekim son dönem literatürü, ChatGPT kullanımının öğrencilerin öğrenme süreçlerine olan katılımlarını artırabildiğini, bilişsel yüklerini azaltabildiğini ve bilgiye daha kolay ulaşmalarını sağlayarak öğrenme motivasyonlarını olumlu yönde etkileyebildiğini ortaya koymaktadır.² Bu bağlamda çalışma, özellikle maliye bölümü öğrencilerinin ChatGPT kullanım deneyimlerinin öğrenme motivasyonuna etkisini inceleyerek alandaki boşluğu doldurmayı hedeflemektedir.

Ancak mevcut çalışmaların büyük bir kısmı dil eğitimi ve sosyal bilimler gibi sözel içerikli disiplinlere odaklanırken,³ kamu maliyesi gibi daha teknik ve analitik

- 1 Pragati Bajpai, "Artificial Intelligence and its Use in the Field of Education", *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, 12(5), 2024, s. 1952-1957; <https://doi.org/10.22214/ijraset.2024.61986>; Greeni Maheshwari, "Factors Influencing Students' Intention to Adopt and Use Chatgpt in Higher Education: A Study In The Vietnamese Context", *Education and Information Technologies*, 29(10), 2024, s.12167-12195.
- 2 Kevin D. Caratiquit - Lovely Jean Caratiquit, "Chatgpt As An Academic Support Tool On The Academic Performance Among Students: The Mediating Role Of Learning Motivation", *Journal of Social, Humanity, and Education*, 4(1), 2023, s. 21-33; <http://dx.doi.org/10.35912/jshe.v4i1.1558>.
- 3 Khritish Swargiary, "The Impact Of Chatgpt On Student Learning Outcomes: A Comparative Study Of Cognitive Engagement, Procrastination, And Academic Performance", 2024; Chenghao Wang - Yuqing Wang - Bin Zou, "Revolutionising efl pedagogy: Innovative strategies for

beceriler gerektiren alanlarda bu etkinin ne düzeyde gerçekleştiği yeterince araştırılmamıştır. Oysa maliye eğitimi, yalnızca teorik bilgilerin aktarımını değil; aynı zamanda uygulama, yorumlama ve karşılaştırma becerilerinin geliştirilmesini de zorunlu kılan çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu nedenle, maliye bölümü öğrencilerinin ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisinin ortaya konulması hem pedagojik tasarım açısından hem de öğrenme çıktılarını iyileştirme bakımından literatürde önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Bu çalışmanın temel amacı, üniversitelerde Maliye bölümünde eğitim alan öğrencilerin ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonları üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde incelemektir. Araştırmada nicel ve nitel veri toplama yöntemleri bir arada kullanılarak, ChatGPT kullanım sıklığı, kullanım amaçları, akademik başarı ve öğrenme motivasyonu arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin ChatGPT'ye yönelik algıları ve deneyimleri tematik analiz yoluyla derinlemesine değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, teknolojinin öğrenme süreçleri üzerindeki etkisini hem niceliksel hem de nitel boyutlarıyla anlamaya imkân sağlamaktadır.

Bu araştırma, maliye eğitimi gibi teknik ve analitik özellikler taşıyan bir disiplin bağlamında ChatGPT'nin eğitimdeki rolüne dair literatüre özgün ve yenilikçi bir perspektif sunmaktadır. Günümüzde yapay zekâ destekli dijital araçların eğitim alanındaki uygulamaları hızla artmakta olmakla birlikte, bu araçların maliye gibi karmaşık ve sayısal beceriler gerektiren alanlarda nasıl bir etki yarattığı konusunda sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın özellikle yapay zekâ tabanlı teknolojilerin söz konusu disiplin üzerindeki potansiyel katkılarına odaklanması, çalışmayı alanında önemli ve dikkat çekici kılmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin motivasyonel eğilimleri ve dijital araç kullanım alışkanlıkları hakkında kapsamlı ve derinlemesine bilgiler sağlamaktadır. Bu veriler hem öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki davranışlarını hem de teknolojiyi nasıl kullandıklarını anlamaya yönelik önemli ipuçları sunmaktadır. Ayrıca, bu bilgiler eğitim politikalarının ve öğretim stratejilerinin yeniden yapılandırılmasına yönelik somut ve uygulanabilir önerilerin geliştirilmesi için sağlam bir temel oluşturmaktadır. Eğitimde teknolojik araçların etkin entegrasyonu, sadece teknolojinin varlığıyla değil, aynı zamanda öğrencilerin motivasyonel süreçlerinin desteklenmesiyle mümkündür.

Bu nedenle, çalışma, eğitim teknolojilerinin entegrasyonunda motivasyonel faktörlerin kritik bir rol oynadığını vurgulayarak hem akademik literatüre hem

de uygulamadaki eğitim politikalarına önemli katkılar sağlamaktadır. Ayrıca, yapay zekâ destekli araçların eğitim süreçlerine bilinçli ve etkili şekilde dahil edilmesinin gerekliliğine dikkat çekerek, gelecekteki araştırmalar ve uygulamalar için yol gösterici nitelik taşımaktadır. Bu yönüyle, çalışma, yapay zekânın eğitim alanındaki potansiyelini anlamak ve değerlendirmek isteyen araştırmacılar ve uygulayıcılar için değerli bir referans kaynağıdır.

1. Öğrenme Motivasyonu ve ChatGPT: Kavramsal Bir Bakış

Küresel ölçekte dijitalleşmenin hız kazanması, eğitim alanında da köklü dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Özellikle yapay zekâ teknolojilerinin öğrenme ve öğretme süreçlerine entegrasyonu hem pedagojik uygulamaları hem de öğrencilerin öğrenme dinamiklerini yeniden şekillendirmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın kuramsal temelini oluşturmak üzere yapay zekânın eğitimdeki yeri, öğrenme motivasyonu ile ilişkisi, ChatGPT'nin öğrenme süreçlerine etkisi ve kamu maliyesi eğitiminin özgün yapısı detaylı olarak ele alınmaktadır. Ayrıca, yapay zekâ destekli araçların beraberinde getirdiği etik ve sosyal riskler de bu çerçevede değerlendirilmektedir.

1.1. Yapay Zekânın Eğitimde Kullanımı

Yapay zekâ, eğitim alanında köklü bir dönüşüm yaratmakta ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimlerinin geliştirilmesi ile idari süreçlerin daha verimli hale getirilmesine önemli katkılar sunmaktadır. Yapay zekâ destekli teknolojiler, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun şekilde uyarlanabilen müfredatlar, adaptif öğrenme ortamları ve akıllı öğretim sistemleri aracılığıyla öğrenme süreçlerini kişiselleştirmektedir.⁴ Bu sistemler, makine öğrenmesi tekniklerini kullanarak öğrenci verilerini analiz etmekte, öğrenme kalıplarını tespit etmekte ve bireyselleştirilmiş geri bildirimler sunarak öğrenme çıktılarının iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır.⁵⁶

Eğitim yönetimi açısından da yapay zekâ, notlandırma, yoklama takibi ve öğrenci kayıt işlemleri gibi birçok idari faaliyetin otomasyonunu mümkün

4 P. Bajpai, *a.g.e.*; Lijia Chen - Pingping Chen - Zhijian Lin, "Artificial Intelligence In Education: A Review", *IEEE Access*, 8, 2020, s. 75264-75278; Mayank Chhatwal - Vikos Garg - Namita Rajput, "Role Of AI In The Education Sector", *Lloyd Business Review*, 2023, s. 1-7; <https://doi.org/10.56595/lbr.v2i1.11>.

5 Chandradeep Bhatt - Sanjeev Singh - Rahul Chauhan - Teekam Singh - Anita Uniyal, "Artificial Intelligence In Current Education: Roles, Applications & Challenges", *2023 3rd International Conference on Pervasive Computing and Social Networking (ICPCSN)*, 2023.

6 Alexandara Harry - Sayudin Sayudin, "Role of AI In Education", *Interdisciplinary Journal and Hummanity (INJURITY)*, 2(3), 2023, s. 260-268; <https://doi.org/10.58631/injury.v2i3.52>.

kılmaktadır.⁷ Böylece öğretim elemanları daha fazla pedagojik sürece odaklanabilmekte, kurumlar ise kaynaklarını daha verimli kullanabilmektedir. Yapay zekânın eğitim alanındaki entegrasyonu, yalnızca yazılımlarla sınırlı kalmayıp; sanal eğitimler, sohbet robotları (chatbotlar) ve hatta bağımsız şekilde öğretim faaliyetlerini yürütebilen insansı robotlara kadar uzanmaktadır.⁸

Yapay zekânın eğitime entegrasyonu pek çok avantaj sunsa da bu teknolojilerin kullanılmasında dikkate alınması gereken bazı zorluklar da mevcuttur. Özellikle öğrenci verilerinin gizliliği, algoritmik önyargılar ve etik kullanım gibi konular, dikkatle ele alınması gereken temel meseleler arasında yer almaktadır.⁹ Tüm bu zorluklara rağmen, yapay zekâ teknolojilerinin eğitimdeki etkisinin önümüzdeki yıllarda artarak devam edeceği öngörülmektedir. Nitekim, 2017–2021 yılları arasında yapay zekâ uygulamalarının eğitimde kullanımında %47,5 oranında bir artış yaşandığı tahmin edilmektedir.¹⁰

Bir diğer boyutuyla; dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte yapay zekâ (YZ) tabanlı teknolojiler, eğitim alanında öğrenme ve öğretme süreçlerini dönüştüren önemli araçlar arasında yer almaya başlamıştır. Özellikle yükseköğretimde YZ destekli uygulamalar; öğrenme ortamlarının kişiselleştirilmesi, öğrenci katılımının artırılması ve öğrenme sürecinin daha etkileşimli hâle getirilmesi açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu yönüyle yapay zekâ, yalnızca teknik bir destek aracı değil, aynı zamanda öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutum ve motivasyonlarını etkileyen pedagojik bir unsur olarak değerlendirilebilmektedir.¹¹

Türkiye’de eğitimde yapay zekâ kullanımına ilişkin yapılan güncel çalışmalar, YZ tabanlı dijital öğrenme araçlarının öğrencilerin öğrenmeye yönelik ilgisini ve motivasyonunu artırma potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu kapsamda ChatGPT gibi üretken yapay zekâ uygulamalarının, öğrencilerin bilgiye erişimini kolaylaştırdığı, öğrenme sürecini hızlandırdığı ve öğrenmeye

7 M. Chhatwal, vd., *a.g.e.*; CMA Ashok Panigrahi, “Use of artificial intelligence in education”, *Management Accountant*, 55, 2020, s. 64-67.

8 Pragati Bajpai, “Artificial Intelligence And Its Use In The Field Of Education”, *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, 12(5), s. 1952-1957, 2024; <https://doi.org/10.22214/ijraset.2024.61986>.

9 A. Harry - S. Sayudin, *a.g.e.*

10 Mahsa Mohaghegh, “The Role Of Artificial Intelligence In The Future Of Education”, *Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences*, 11(1), 2020, s. 65-67; <https://doi.org/10.30476/IJVLMS.2020.85472.1021>.

11 Gülşah Taşçı – Mustafa Çelebi, “Eğitimde Yeni Bir Paradigma: Yükseköğretimde Yapay Zekâ”, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi (OPUS)*, c. 16, s. 29, Eylül 2020, s. 2347–2375.

yönelik motivasyonu desteklediği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, söz konusu araçların pedagojik bir çerçeve olmaksızın kullanılması durumunda yüzeysel öğrenme riskinin ortaya çıkabileceği de vurgulanmaktadır.¹²

Yükseköğretimde yapay zekânın kullanımı, öğrencilerin öğrenme sürecindeki rollerinin yeniden tanımlanmasıyla da yakından ilişkilidir. Yapay zekâ destekli öğrenme ortamları, öğrenci merkezli yaklaşımları güçlendirerek öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif katılım göstermelerini teşvik etmektedir. Bu tür ortamların, öğrencilerin özerklik algısını artırdığı ve içsel motivasyonu destekleyen bir öğrenme iklimi sunduğu belirtilmektedir.¹³

Öğrenci perspektifinden bakıldığında, yapay zekâ teknolojilerine yönelik algı ve tutumların da öğrenme motivasyonu üzerinde belirleyici olduğu görülmektedir. Türkiye’de üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmalar, öğrencilerin yapay zekâyı özellikle eğitim alanında önemli bir fırsat olarak gördüklerini, bu teknolojilerin öğrenme süreçlerini kolaylaştırdığını ve motivasyonlarını artırdığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin, içerik doğruluğu ve etik kullanım konularında bazı tereddütlere sahip oldukları da dikkat çekmektedir.¹⁴

Bu çerçevede değerlendirildiğinde, yapay zekânın eğitimde kullanımı; öğrenme ortamlarının niteliğini artıran, öğrencilerin öğrenmeye yönelik motivasyonlarını destekleyen ve yükseköğretimde öğrenci merkezli yaklaşımları güçlendiren bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu etkinin ortaya çıkabilmesi, yapay zekâ tabanlı araçların bilinçli ve pedagojik ilkeler doğrultusunda öğrenme sürecine entegre edilmesine bağlıdır. Bu genel çerçeve içerisinde, son yıllarda öne çıkan ChatGPT gibi üretken yapay zekâ uygulamalarının öğrenme süreciyle ilişkisi, daha ayrıntılı biçimde ele alınması gereken bir alan olarak dikkat çekmektedir.

1.2. Öğrenme Motivasyonu Kuramları

Öğrenme motivasyonu, öğrencilerin bilgiye yönelme, öğrenme sürecine aktif katılım sağlama ve akademik hedeflere ulaşma çabasının temel belirleyicilerindendir. Yapay zekâ destekli araçların, özellikle ChatGPT gibi dil modellerinin, öğrenme motivasyonuna etkisinin açıklanabilmesi için bazı kuramsal yaklaşımlar önem kazanmaktadır.

12 Çağla Murtezaoğlu – Zehra Nesrin Birol, “Eğitimde ChatGPT Kullanımı: Faydalar, Endişeler ve Öneriler”, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 63, 2025, s. 267–281.

13 Gülşah Taşçı – Mustafa Çelebi, *a.g.m.*, s. 2355–2360.

14 Semra Benzer – Recep Benzer – Maide Mihriban Akkaya, “Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekâ Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, *Kapadokya Eğitim Dergisi*, c. 6, s. 1, Haziran 2025, s. 1–20.

Bu bağlamda, Öz Belirleme Kuramı (Self-Determination Theory, SDT) öğrenme motivasyonunun anlaşılmasında merkezi bir kuramsal çerçeve sunmaktadır. Deci ve Ryan (1985) tarafından geliştirilen bu kurama göre bireylerin içsel motivasyonlarının üç temel psikolojik ihtiyaçla doğrudan ilişkili olduğu savunulmaktadır: özerklik (autonomy), yeterlik (competence) ve ilişkililik (relatedness). ChatGPT gibi yapay zekâ araçları, öğrencilere kendi öğrenme hızlarına ve tarzlarına uygun içeriklere erişim sağlayarak özerklik duygusunu desteklemekte; doğru ve anlık geri bildirimlerle yeterlik algılarını güçlendirmekte ve etkileşimli yapısıyla ilişkililik ihtiyacını karşılayabilmektedir.

Bununla birlikte, Beklenti-Değer Kuramı (Expectancy-Value Theory) da ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonuna etkisini açıklamada yararlı bir çerçeve sunmaktadır. Bu kurama göre öğrencilerin bir göreve yönelik motivasyonları, o görevi başarıyla tamamlama beklentileri ile o görevin kendileri için taşıdığı değer arasındaki etkileşimle belirlenmektedir.¹⁵ ChatGPT gibi araçlar, öğrencilerin zorluklarla başa çıkmalarını kolaylaştırarak başarı beklentisini artırırken; hızlı bilgiye ulaşma, ödevlerde destek alma gibi avantajlar yoluyla öğrenme sürecine atfedilen değeri de yükseltmektedir.

Sonuç olarak, ChatGPT'nin öğrenme sürecine entegrasyonu hem içsel hem de dışsal motivasyon kaynaklarını destekleyebilecek potansiyele sahiptir. Bu kuramsal yaklaşımlar, çalışmanın temel varsayımı olan "ChatGPT kullanımının maliye öğrencilerinin öğrenme motivasyonunu olumlu etkilediği" hipotezinin teorik dayanağını oluşturmaktadır.

1.3. ChatGPT ve Öğrenme Süreci İlişkisi

Son yıllarda yapılan araştırmalar, ChatGPT'nin öğrenme sürecini geliştirme potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle dil eğitimi gibi metin tabanlı alanlarda, bu araç hem öğrenme kalitesini artırmakta hem de öğrencilerin derse ilgisini ve katılımını teşvik etmektedir¹⁶. ChatGPT'nin sunduğu hızlı ve hedefe yönelik geri bildirimler, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha verimli ve etkileşimli hâle getirmektedir.

ChatGPT, bireyselleştirilmiş öğrenmeyi destekleyerek öğrencilerin kendi hızlarında öğrenmelerine imkân tanımakta; eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine ve dijital okuryazarlık yetkinliklerini artırmalarına katkıda

15 Jacquelynne S. Eccles - Allan Wigfield, "Motivational Beliefs, Values, And Goals. Annual Review Of Psychology", 53(1), 2022, s. 109-132.

16 A. Zahara - F. Hasanah - H. Habib, "The Influence Of Advancements In AI Chat Gpt Technology In Students' Learning Process", *BICC Proceedings*, 2, 2024, s. 132-137.

bulunmaktadır.¹⁷ Ayrıca, pedagojik ilkelerle bütünleştirildiğinde, öğrenme deneyimini derinleştirdiği ve öğrencilerin bilişsel süreçlerine olumlu katkı sunduğu gözlemlenmiştir.¹⁸ Her ne kadar ChatGPT'nin etkileri genellikle literatürde dil eğitimi bağlamında ele alınsa da bu araç maliye gibi analitik düşünme, kavramsal çözümlenme ve mevzuat okuryazarlığı gerektiren disiplinlerde de öğrencilerin öğrenme süreçlerine katkı sağlayabilecek önemli bir potansiyele sahiptir.

Bununla birlikte, ChatGPT kullanımının bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Özellikle öğrencilerin edindikleri bilgilerin yüzeysel düzeyde kalma riski ve yapay zekânın sunduğu bilgilerin mutlak doğrulukla algılanması gibi durumlar, öğrenme süreçlerinde yanıltıcı olabilir.¹⁹ Ayrıca, bu tür teknolojilere aşırı bağımlılık geliştirilmesi, öğrencilerin kendi problem çözme becerilerini geri plana itebilir. Bu nedenle, ChatGPT'nin yalnızca bir destek aracı olarak görülmesi ve diğer öğrenme stratejileriyle birlikte kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır.²⁰ Bu kuramsal çerçeve, ChatGPT kullanımının özellikle maliye bölümü öğrencilerinin öğrenme motivasyonuna nasıl yansıdığını analiz eden bu araştırmanın temel dayanağını oluşturmaktadır.

Türkiye'de ChatGPT'nin öğrenme aracı olarak kullanımını inceleyen ampirik çalışmalar, bu aracın öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumları üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Üniversite öğrencileriyle gerçekleştirilen deneysel çalışmalarda, ChatGPT kullanan öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik motivasyonlarının arttığı; ancak akademik başarı üzerindeki etkinin kullanım biçimine bağlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, ChatGPT kullanımının motivasyonu artırabileceğini, ancak motivasyon artışının her zaman doğrudan akademik başarıya yansımayaabileceğini göstermesi bakımından önemlidir.²¹

17 Liqaa Habeb Al-Obaydi - Marcel Pikhart - Blanka Klimova, "Chatgpt And The General Concepts Of Education: Can Artificial Intelligence-Driven Chatbots Support The Process Of Language Learning?", *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 18(21), 2023, s.39-50.

18 Numon Niyozov - Alibi Bijanov - Shaxruz Ganiyev - Raykhona Kurbonova, "The Pedagogical Principles And Effectiveness Of Utilizing Chatgpt For Language Learning", *E3S Web of Conferences*, 2023.

19 Ana Stojanov, "Learning With Chatgpt 3.5 As A More Knowledgeable Other: An Autoethnographic Study", *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 20(1), 2023, s. 35.

20 L.H. Al-Obaydi, vd., *a.g.e.*

21 Metehan Uçar – Aytağ Sözüer, "Öğrenme Aracı Olarak ChatGPT Kullanımı ve Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", 2024, s. 1–25.

ChatGPT'nin öğrenme sürecine katkısı, özellikle uygulamaya dayalı ve deneyimsel öğrenme yaklaşımlarıyla birlikte değerlendirildiğinde daha belirgin hâle gelmektedir. Muhasebe eğitimi bağlamında geliştirilen ChatGPT destekli pedagojik modellerin, öğrencilerin derse katılımını, problem çözme isteğini ve öğrenme motivasyonunu güçlendirdiği ortaya konulmuştur. Bu tür yaklaşımlar, ChatGPT'nin pasif bir bilgi kaynağı olmaktan ziyade öğrenme sürecini destekleyen aktif bir araç olarak konumlandırılmasının önemini göstermektedir.²²

Muhasebe eğitimi özelinde değerlendirildiğinde, ChatGPT ve benzeri yapay zekâ uygulamalarının öğrenme sürecine entegrasyonu, öğrencilerin kaygı düzeyleri ve öğrenmeye yönelik tutumları üzerinde dolaylı etkiler de yaratabilmektedir. Yapılan çalışmalar, yapay zekâ kullanım düzeyi arttıkça kaygı düzeyinin azaldığını ve bu durumun öğretim sürecine olumlu yansıdığını ortaya koymaktadır. Bu bulgu, yapay zekâyâ yönelik olumlu algı ve deneyimin, öğrenme ortamlarında daha motive edici bir iklim oluşturabileceğine işaret etmektedir.²³

Bu çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde, ChatGPT'nin öğrenme süreciyle ilişkisi; öğrencilerin öğrenmeye yönelik motivasyonlarını destekleyen, öğrenme sürecini daha etkileşimli hâle getiren ve özellikle uygulama temelli alanlarda öğrenme deneyimini zenginleştiren bir çerçevede şekillenmektedir. Ancak ChatGPT kullanımının öğrenme çıktıları üzerindeki etkisi; aracın kullanım amacı, pedagojik entegrasyon düzeyi ve öğrencilerin bu aracı nasıl kullandığına bağlı olarak farklılaşabilmektedir.

1.4. Maliye Eğitiminin Özellikleri ve Zorlukları

Kamu maliyesi eğitimi, kamu yönetimi ve ekonomik politika alanlarında temel bir uzmanlık alanı olarak öne çıkmakta ve çok boyutlu bir içerik yapısına sahiptir. Bu alan hem teorik hem de uygulamalı bilgiler gerektirdiği için öğrencilerden analitik düşünme, yorumlama ve karşılaştırma becerileri beklenmektedir. Öğretim süreci, teknik kavramların öğrenilmesini gerektirdiği kadar, toplumsal etkilerin ve politika sonuçlarının anlaşılmasını da zorunlu kılmaktadır. Ancak, bu çok yönlü yapısı nedeniyle kamu maliyesi eğitimi, öğrenciler açısından kavramsal karmaşıklık taşıyabilmekte; öğretim elemanları açısından ise pedagojik açıdan özenli bir planlama ve anlatım gerektirmektedir.²⁴

22 Ömer Orbay Çetin, "Muhasebe Eğitiminde Yapay Zekâ Destekli Pedagojik Dönüşüm: ChatGPT ve Muhasebe Hackathonu Modeli", *Sosyal Çalışmalar Üzerine Akademik Perspektif Dergisi*, s. 1, 2025, s. 1–14.

23 Erhan Polat, "Muhasebe Eğitiminde Yapay Zekâ: Akademisyenler Üzerinde Bir Araştırma", *Denetim Dergisi*, yıl 16, s. 33, 2025, s. 13–27.

24 Bruce D. McDonald - Meagan M. Jordan, "Teaching Public Budgeting and Finance", *Teaching public budgeting and finance*, Routledge, 2021, s.1-8.

Kamu maliyesi eğitiminde odaklanılan başlıca konular arasında ulusal bütçeler, kamu harcamaları, vergi sistemleri, kamu borçlanması, mali denetim mekanizmaları ve kaynak tahsis politikaları yer almaktadır.²⁵ Bu konular, hem makroekonomik düzeyde kamu kaynaklarının yönetimini hem de vatandaşlar üzerindeki mali etkilerin değerlendirilmesini kapsamakta; dolayısıyla disiplinler arası bir yaklaşımı gerekli kılmaktadır.

Günümüzde kamu maliyesi eğitimi, yalnızca geleneksel bilgi alanlarıyla sınırlı kalmamalı; aynı zamanda dijitalleşme, büyük veri analizi, yapay zekâ okuryazarlığı ve politika değerlendirme gibi yeni yetkinliklerle de desteklenmelidir. Öğrencilerin değişen kamu yönetimi ortamına ve dijitalleşen mali sistemlere uyum sağlayabilmeleri için bu tür becerilerle donatılması gerekmektedir.²⁶ Bu kapsamda geliştirilecek eğitim programları hem akademik hem de idari müfredatlar ile uyumlu şekilde yapılandırılmalı; maliye eğitiminin kapsamı genişletilerek çağın gereksinimlerine uygun hale getirilmelidir.²⁷ Bu nedenle, yapay zekâ tabanlı araçların maliye eğitimi bağlamında motivasyon ve öğrenme süreçlerine etkisinin incelenmesi önemli bir gereksinimdir.

1.5. Yapay Zekâ Kullanımının Eğitimdeki Riskleri ve Etik Boyutları

Yapay zekânın eğitimdeki entegrasyonu, öğrenme süreçlerinin kişiselleştirilmesi, öğretim süresinin verimli kullanımı ve öğrenci başarısının artırılması gibi birçok fayda sağlarken; aynı zamanda önemli etik ve sosyal sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu teknolojilerin eğitime entegrasyonu, özellikle veri güvenliği, eşitlik, mahremiyet ve algoritmik şeffaflık gibi alanlarda dikkatli değerlendirmeler gerektirmektedir.²⁸

Yapay zekâ tabanlı uygulamaların eğitimde kullanılmasına yönelik temel risklerden biri, veri güvenliğinin ihlali ve öğrencilerin kişisel bilgilerinin kötüye kullanıma potansiyelidir. Ayrıca, eğitim teknolojilerine erişimde yaşanan dijital uçurum, bu araçların bazı gruplar için avantaj sağlarken diğerlerini dezavantajlı

25 Gediminas Dubauskas, "Studying Public Finance Issues At Undergraduate Level", *ICERI2021 Proceedings*, 2021.

26 Lotta-Maria Sinervo - Anna-Aurora Kork - Kirsi Hasanen, "Challenges In Curriculum Development Process Aimed At Revising The Capabilities Of Future Public Financial Managers", *Teaching Public Administration*, 41(2), 2023, s. 243-256.

27 Marja Sinurat, "The Development Of Public Finance Curriculum At Institute Of Home Affairs Governance (Ipdn) In The Ministry Of Home Affairs: A Scoping Literature Review", *Journal of Ecohumanism*, 4(1), 2024, s.196-207.

28 Qingyun Bu, "Ethical Risks In Integrating Artificial Intelligence Into Education And Potential Countermeasures", *Science Insights*, 41(1), 2022, s. 561-566.

konuma getirme riskini doğurmaktadır. Bu durum, eğitimdeki sosyal eşitsizlikleri derinleştirme potansiyeline sahiptir.²⁹ Yapay zekâ araçları, diğer yandan kullanıcıları eğitimsel hedeflerden uzaklaştırarak yüzeysel öğrenmeye ve bilişsel önyargılara yol açabilir.³⁰

Etik açıdan bakıldığında ise algoritmik önyargı, değerlendirmede adalet ve eşitlik, şeffaflık eksikliği gibi sorunlar, eğitimde kullanılan yapay zekâ sistemlerinin güvenilirliğini sorgulatmaktadır.³¹ Eğitim, bireylerin zihinsel ve sosyal gelişiminde kritik rol oynadığından, bu sistemlerin tarafı veya öngörülemeyen kararları öğrenci gelişimini olumsuz etkileyebilir.³² Ek olarak, yapay zekâ destekli içerik üretiminde yazarlık sorunu ve akademik dürüstlük ihlalleri de gündeme gelmektedir.

Bu riskleri azaltmak için uzmanlar; öğretmen rollerinin yeniden tanımlanması, öğrencilerin yapay zekâyı sorumlu biçimde kullanmaları konusunda eğitilmesi ve tüm paydaşların yapay zekâ okuryazarlığının artırılması gerektiğini vurgulamaktadır.³³ Ayrıca, ebeveynler ve eğitimciler, yapay zekâ kullanımının denetiminde aktif rol almalı ve olası zararları önleyici stratejiler geliştirmelidir.³⁴

Tüm bu etik risklerin yönetilebilmesi ve yapay zekâ teknolojilerinin eğitimde sağlıklı bir şekilde kullanılabilmesi için, etik ilkelerle uyumlu bir yasal çerçevenin oluşturulması ve bu çerçevenin sürekli güncellenmesi gerekmektedir.³⁵ Bu sayede, yapay zekânın sunduğu fırsatlar sorumlu biçimde değerlendirilebilir ve

29 Alfred Weber, “Ethics concerns in artificial intelligence use in education”, *INTED2020 Proceedings*, 2020.

30 Arina Mindigulova - Viktoria Vikhman - Mark Romm, “The Use Of Artificial Inteligence In Education: Opportunities, Limitations, Risks”, *IEEE 24th International Conference of Young Professionals in Electron Devices and Materials (EDM)*, 2023.

31 Okan Bulut - Maggie Beiting-Parrish - Jodi M. Casabianca - Sharon C. Slater - Hong Jiao - Dan Song - Christopher M. Ormerod - Deborah Gbemisola Fabiyi - Rodica Ivan - Cole Walsh - Oscar Rios - Joshua Wilson - Seyma N. Yildirim-Erbaşlı - Tarid Wongvorachan - Joyce Xinle Liu - Bin Tan - Polina Morilova, “The Rise Of Artificial Intelligence In Educational Measurement: Opportunities And Ethical Challenges”, *arXiv preprint*, 2024.

32 Nathalie Smuha, *Trustworthy Artificial Intelligence In Education: Pitfalls and pathways*, 2020.

33 Q. Bu, a.g.e.; Mahmut Özer, “Potential Benefits And Risks Of Artificial Intelligence In Education”, *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 13(2), 2024, s. 232-244.

34 Nimish Vasoya, “The Role Of Parents And Educators In Managing The Risks Of Artificial Intelligence”, *Asian Journal of Education and Social Studies*, 41(4), 2023, s. 1-5.

35 A. Weber, a.g.e.; Margot Zanetti - Stefano Rendina - Luigi Piccici - Francesco Peluso Cassese, “Potential risks of artificial intelligence in education”, *Form@ re-Open Journal per la formazione in rete*, 20(1), 2020, s. 368-378.

eğitimdeki dönüşüm süreci daha adil ve güvenli hale getirilebilir. Bu risklerin varlığı, ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisinin disiplinler özelinde dikkatle değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

2. Önceki Araştırmalar: ChatGPT ve Eğitimde Kullanımı Üzerine Bulgular

Son yıllarda gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar, yapay zekâ tabanlı dil modeli ChatGPT'nin üniversite öğrencilerinin öğrenme motivasyonu ve akademik başarıları üzerindeki etkilerini kapsamlı bir biçimde ortaya koymaya başlamıştır. ChatGPT, öğrencilere anlık ve kişiselleştirilmiş geri bildirim sağlama, bireysel öğrenme süreçlerini destekleme ve akademik görevlerde rehberlik etme gibi işlevleriyle eğitim teknolojileri arasında giderek daha yaygın ve etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Literatürde, ChatGPT'nin akademik performans üzerindeki etkisinin büyük ölçüde öğrencilerin öğrenme motivasyonları aracılığıyla gerçekleştiği vurgulanmaktadır.³⁶ Özellikle öğrenme motivasyonunun bu süreçte aracılık rolü üstlendiği araştırmalar, ChatGPT'yi aktif ve düzenli olarak kullanan öğrencilerin akademik başarılarında anlamlı ve olumlu artışlar olduğunu göstermektedir.³⁷ Bu bulgular, yapay zekâ destekli eğitim araçlarının yalnızca bilgi aktarımı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin motivasyonel dinamiklerini güçlendirerek öğrenme süreçlerine olumlu katkılar sunduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, eğitimde yapay zekâ teknolojilerinin entegrasyonu, akademik başarıyı artırmanın yanı sıra, öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını desteklemek için de önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Bazı araştırmalar, ChatGPT'nin yalnızca başarıya değil, aynı zamanda öz-yeterlilik, akademik ilgi ve kaygı düzeylerine de etki ettiğini ortaya koymuştur. Bu çalışmalarda, motivasyonun özellikle kendini yeterli hissetme ve içsel yönelimle ilişkili olduğu; bu durumun da öz-belirleme kuramı ile açıklanabileceği belirtilmektedir.³⁸ ChatGPT, bu anlamda öğrencilerin bağımsız düşünme

36 Mohammad Yusfi Afkarin - Candra Hadi Asmara, "Investigating The Implementation Of Chatgpt In English Language Education: Effects On Student Motivation And Performance Levels", *Journey: Journal of English Language and Pedagogy*, 7(1), 2024, s. 57-66; K.D. Caratiquit - L. J. Caratiquit, *a.g.e.*; Enam Youssef - Mervat Medhat - Soumaya Abdellatif - Mahra Al Malek, "Examining The Effect Of Chatgpt Usage On Students' Academic Learning And Achievement: A Survey-Based Study In Ajman, UAE", *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 7, 2024.

37 M.Y. Afkarin - C.H. Asmara, *a.g.e.*

38 Ziyi Gao - Jun-Hwa Cheah - Jim Xin Jean - Xi Luo, "Enhancing Academic Performance Of Business Students Using Generative Ai: An Interactive-Constructive-Active-Passive (Icap) Self-Determination Perspective", *The International Journal of Management Education*, 22(2),

süreçlerini desteklerken aynı zamanda bilişsel yükü azaltarak öğrenme isteğini artırabilmektedir.³⁹

Özellikle yazma becerisi gibi üretken görevlerde ChatGPT'nin etkisi daha belirgin hale gelmiştir. Yansıtıcı yazma etkinliklerine entegre edilen ChatGPT, öğrencilerin yazma yeterliliğini artırmış, geri bildirim süreci aracılığıyla akademik performanslarını olumlu yönde etkilemiştir.⁴⁰ Benzer şekilde, yüksek düşünme düzeylerini destekleyen ChatGPT uygulamaları sayesinde, öğrencilerin motivasyonel durumlarında da iyileşme gözlemlenmiştir.⁴¹

Ancak literatür yalnızca olumlu etkilerle sınırlı değildir. Bazı çalışmalar, ChatGPT kullanımının akademik dürüstlük açısından riskler barındırabileceğine ve yaratıcı düşünme üzerinde baskı kurabileceğine dikkat çekmektedir.⁴² Ayrıca, ChatGPT'nin etkili kullanılabilmesi için uygun prompt mühendisliği⁴³ bilgi düzeyi, zaman yönetimi becerileri ve akademik iş yükü gibi faktörlerin de belirleyici olduğu anlaşılmaktadır.⁴⁴

Genel olarak değerlendirildiğinde, ChatGPT kullanımının özellikle motivasyon, öz-yeterlik, ilgi ve öğrenme isteği gibi psikolojik bileşenler

2024, s. 100958; Lian Zhou- Junjun Li, "The Impact Of Chatgpt On Learning Motivation: A Study Based On Self-Determination Theory", *Education Science and Management*, 1(1), 2023, s. 19-29.

39 Ruiqi Deng - Maoli Jiang - Xinlu Yu - Yuyan Lu - Shasha Liu, "Does Chatgpt Enhance Student Learning? A Systematic Review And Meta-Analysis Of Experimental Studies", *Computers & Education*, 2024, s. 105224; Kazi Tanvir - Muhammad Sazzadul Islam - Sanjid Bin Karim Sezan - Zarif Amir Sanad - Al-Jobair Ibna Ataur, "Impact Of Chatgpt On Academic Performance Among Bangladeshi Undergraduate Students", *International Journal of Research In Science & Engineering*, 35, 2023, s. 18-28; L. Zhou - J. Li, *a.g.e.*

40 K. Swargiary, *a.g.e.*

41 R. Deng vd., *a.g.e.*; K. Tanvir vd., *a.g.e.*

42 A Mindigulova vd., *a.g.e.*; K. Tanvir vd., *a.g.e.*

43 Genel olarak prompt mühendisliği, yapay zekâ modellerine doğru ve etkili talimatlar vererek, istenen çıktının elde edilmesini sağlayan bir uygulama alanı olarak tanımlanabilir. bkz. S. G. Aktaş, "Yapay Zekâ Ve Gazetecilik Etkileşiminde Prompt Mühendisliği: Chatgpt ile Keşifsel Bir Çalışma", *Gümüüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 13(1), 2024, s. 611-644.

44 Muhammad Abbas - Farooq Ahmed Jam - Tariq Iqbal Khan, "Is it harmful or helpful? Examining the causes and consequences of generative ai usage among university students", *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 21(1), 2024, s. 10; Firdous Ahmed Shehri - Raj Maham - Alia Malik - Osman Bin Saif, "Effects Of Chatgpt On Students Academic Performance: Mediating Role Of Prompt Engineering", *The Asian Bulletin Of Big Data Management*, 3(2), 2023, s. 137-147.

üzerinden akademik başarıya katkı sağladığı yönünde bulgular mevcuttur.⁴⁵ Buna ek olarak, ChatGPT'nin sosyal bilimler ve dil eğitimi gibi sözel içerikli disiplinlerde yoğun biçimde kullanıldığı; ancak maliye eğitimi gibi analitik beceri gerektiren alanlarda hâlâ sınırlı sayıda araştırmanın bulunduğu görülmektedir. Bu durum, özellikle maliye eğitimi bağlamında ChatGPT'nin öğrenme motivasyonu ve akademik başarıya etkisini araştıran bu çalışmayı, alandaki önemli bir boşluğu dolduracak nitelikte kılmaktadır. Bu nedenle, mevcut literatürdeki bu sınırlılık, maliye bölümü öğrencilerinin ChatGPT kullanımına yönelik motivasyonel eğilimlerini inceleyen bu araştırmanın gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.

3. Yöntem

Bu araştırma, karma yöntem yaklaşımı kapsamında gerçekleştirilmiş olup, maliye bölümü öğrencilerinin ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini nicel ve nitel verilerle çok boyutlu olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada açıklayıcı sıralı desen (explanatory sequential design) benimsenmiş, öncelikle nicel veriler toplanarak analiz edilmiştir. Ardından, nicel bulguların derinlemesine yorumlanmasını sağlamak amacıyla nitel veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Bu yöntem hem geliştirilebilir sonuçlar elde etmeye hem de öğrenci deneyimlerinin detaylı değerlendirilmesine olanak tanımaktadır.

3.1. Araştırma Modeli ve Deseni

Bu araştırmada karma yöntem yaklaşımı benimsenmiş olup, nicel ve nitel veriler bütüncül bir şekilde değerlendirilmiştir. Nicel aşamada, ilişkisel tarama modeli kullanılarak maliye bölümü öğrencilerinin ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisi ile değişkenler arasındaki korelasyonlar ve yönelimler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Bu model, değişkenler arası ilişkileri test etmek için uygun bir yöntem sunmaktadır. Nitel aşamada ise, açık uçlu sorular aracılığıyla öğrencilerin ChatGPT'ye yönelik algıları, deneyimleri ve değerlendirmeleri toplanmış; tematik analiz yöntemiyle yorumlanarak nicel bulgulara derinlik kazandırılmıştır. Böylece, çalışma hem kapsamlı hem de çok boyutlu sonuçlar elde etmiştir. Bu yöntemsel yaklaşım, ChatGPT kullanımının maliye bölümü öğrencilerinin öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini hem nicel ilişkiler hem de nitel deneyimler üzerinden kapsamlı biçimde değerlendirmeye olanak sağlamaktadır.

45 L.H. Al-Obaydi vd., *a.g.e.*; K.D. Caratiquit - L. J. Caratiquit, *a.g.e.*

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki devlet üniversitelerinin maliye bölümlerinde lisans düzeyinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem, uygun örnekleme teknikleri kullanılarak belirlenmiş ve veri toplama süreci 01 Ocak – 07 Mayıs 2025 tarihleri arasında çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir. Anket formunu eksiksiz dolduran toplam 359 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir. Hedef evrende yer alan yaklaşık 5.032 öğrenci dikkate alınarak, %95 güven düzeyi ve %5 hata payı esas alınarak yapılan örneklem büyüklüğü hesaplamaları sonucunda, elde edilen katılımcı sayısının örneklem için yeterli temsiliyet sağladığı belirlenmiştir. Bu durum, araştırma bulgularının evreni temsil etme gücünü artırmakta ve sonuçların genellenebilirliğini desteklemektedir. Ayrıca, çevrimiçi veri toplama yöntemi sayesinde geniş coğrafi dağılımdaki öğrencilerin katılımı sağlanmış, böylece örneklemin çeşitliliği ve kapsamı güçlendirilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Nicel veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde; katılımcıların cinsiyet, sınıf düzeyi, ChatGPT kullanım sıklığı ve kullanım amacı gibi demografik ve davranışsal özelliklerine ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik toplam 12 ifadeden oluşan bir ölçek yer almaktadır. Bu ifadeler, ilgili literatür incelenerek ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur.

Katılımcılar, bu ifadelere beşli Likert tipi bir derecelendirme sistemiyle yanıt vermiştir (1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 5 = Kesinlikle Katılıyorum). Ölçeğin kapsam geçerliği, alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda sağlanmış; güvenilirlik testi yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığı Cronbach's Alpha katsayısı ile değerlendirilmiş ve bu katsayı 0.901 olarak hesaplanmıştır. Bu durum, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Nitel veri toplamak amacıyla katılımcılara açık uçlu bir soru yöneltilmiştir: "ChatGPT kullanımının öğrenme sürecinize katkısı hakkında düşüncelerinizi paylaşır mısınız?" Katılımcılar bu soruya çevrim içi anket formu üzerinden yazılı olarak yanıt vermiştir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Veriler, 01 Ocak 2025 – 07 Mayıs 2025 tarihleri arasında, çevrimiçi ortamda oluşturulan Google Forms anketi aracılığıyla toplanmıştır. Anket formu; demografik bilgiler, ChatGPT kullanım alışkanlıkları, öğrenme motivasyonu,

akademik başarı ve derse katılım düzeyini ölçen Likert tipi sorular ile ChatGPT'ye ilişkin görüşleri değerlendirmeye yönelik açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Katılımcılara bilgilendirilmiş gönüllü olur formu sunulmuş ve katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya yalnızca Maliye bölümünde lisans öğrenimi gören ve anketi eksiksiz şekilde dolduran öğrenciler dâhil edilmiştir.

Katılımcıların kimlikleri gizli tutulmuş, veriler anonimleştirilmiş ve yalnızca araştırma amaçlı kullanılmıştır. Veri güvenliği elektronik ortamda şifrelenmiş dijital depolama ile sağlanmıştır. Ayrıca, çalışmada reşit olmayan bireyler veya özel durumu olan gruplar yer almamaktadır.

3.5. Veri Analizi Yöntemleri

Toplanan nicel veriler SPSS 26 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik dağılımlarını ve temel özelliklerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Öğrenme motivasyon ölçeğinin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile test edilmiş ve ölçeğin yüksek iç tutarlılık gösterdiği belirlenmiştir. Değişkenler arası ilişkileri incelemek amacıyla Pearson korelasyon analizleri yapılmış; ChatGPT kullanım süresi, akademik başarı, ders çalışma süresi ve motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir. Haftalık ChatGPT kullanım süresinin öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Ayrıca, farklı kullanım düzeylerine sahip gruplar arasında motivasyon puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü ANOVA testi gerçekleştirilmiştir.

Nitel veriler, NVivo yazılımı aracılığıyla içerik analizine tabi tutulmuştur. Tematik analiz sürecinde veriler ön kodlama, tema oluşturma ve örüntü belirleme adımlarından geçirilmiştir. Kodlama işlemi araştırmacı tarafından yürütülmüş ve temaların geçerliliği içerik uzmanı görüşleriyle teyit edilmiştir.

4. Bulgular

4.1. Nicel Araştırmaya İlişkin Bulgular

4.1.1. Tanımlayıcı İstatistikler ve Ölçeğin Güvenilirliği

Çalışmamıza ilişkin frekans analizine Tablo 1'de yer verilmiştir. Tabloya göre ankete yüksek katılım gösteren grup %59,1 oran ile kız öğrencilerden oluşmaktadır. Erkek öğrenciler ise %40,9 gibi önemli bir oranla çalışmaya katılım göstermektedirler. Katılımcıların önemli bir kısmı %71,6 gibi yüksek bir oranla 1. ve 2. sınıf öğrencilerden oluşmaktadır. Bu durum daha genç bir öğrenci

topluluğunun çalışmaya katılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Akademik performans incelendiğinde ise genellikle öğrencilerin büyük bir kısmının (%87,7) akademik not ortalamasının 3.00'ın altında olduğu görülmektedir. Akademik not ortalaması 0.00-2.00 arasındaki %30,1'lik kısım dahil edilmediğinde genel olarak orta düzeyde bir akademik not ortalamasına sahip bir öğrenci grubu olduğu görülmektedir. Ders çalışma alışkanlıklarına bakıldığında, öğrencilerin yaklaşık olarak yarısı (%49,3) haftada 0-4 saat arası ders çalıştığını ifade ederken, sadece %2,8'i 10 saat ve üzeri ders çalıştığını belirtmektedirler. Bu da genel olarak nispeten düşük bir çalışma süresine işaret etmektedir. Katılımcılar arasında ChatGPT kullanımının yaygın olduğu görülmektedir. Katılımcıların %76,6'sı haftada 1-3 saat arası kullandığını belirtirken, yalnızca %1,7'si 10 saatten daha fazla kullandığını belirtti. Kullanım amacı açısından, ChatGPT'nin yaygın olarak ilk sırada araştırma konusunda (%44,8) kullanıldığı görülürken, ödevler (%25,9) ve kavram öğrenimi (%13,6) bu sırayı takip etmektedir.

Tablo 1. Tanımlayıcı İstatistikler

		Katılımcı Sayısı	Yüzdesi %
Cinsiyet	Kadın	212	59.1
	Erkek	147	40.9
	Toplam	359	100.0
Sınıf	1. Sınıf	118	32.9
	2. Sınıf	139	38.7
	3. Sınıf	65	18.1
	4. Sınıf	37	10.3
	Toplam	359	100.0
Akademik Not Ortalaması	0.00-2.00 arası	108	30.1
	2.01-2.50 arası	115	32.0
	2.51-3.00 arası	92	25.6
	3.01-3.50 arası	35	9.7
	3.51-4.00 arası	9	2.5
	Toplam	359	100.0

Haftalık Ders Çalışma Süresi	0-4 saat arası	177	49.3
	4-6 saat arası	106	29.5
	6-8 saat arası	48	13.4
	8-10 saat arası	18	5.0
	10 saat ve üzeri	10	2.8
	Toplam	359	100.0
Haftalık ChatGPT Kullanma Süresi	1-3 saat arası	275	76.6
	3-5 saat arası	53	14.8
	5-7 saat arası	15	4.2
	7-10 saat arası	10	2.8
	10 saat ve üzeri	6	1.7
	Toplam	359	100.0
ChatGPT Kullanım Amacı	Ödev	93	25.9
	Sınav	44	12.3
	Araştırma	161	44.8
	Kavram Öğrenme	49	13.6
	Diğer	12	3.3
	Toplam	359	100.0

Özetle, Tablo 1’deki veriler ışığında haftalık ders çalışma süreleri düşük olan ve düşük akademik not ortalamasına sahip öğrenciler arasında akademik destek için ChatGPT gibi yapay zekâ araçlarına yüksek oranda güvenme eğilimi olduğu vurgulanmaktadır.

Çalışmada kullanılan güvenilirlik istatistikleri tablosu, çalışmada kullanılan 16 maddelik ölçek için çok yüksek bir iç tutarlılık düzeyini göstermektedir. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach’s Alpha analizi ile değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlara göre ölçeğin Cronbach’s Alpha değeri 0.901 olarak bulunmuştur. Bu sonuç genel olarak kabul görmüş 0.70 eşiğinin oldukça üzerindedir. Bu durum, ölçekteki maddelerin oldukça ilişkili olduğunu ve aynı temel yapıyı güvenilir bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Verilerin tamamı (n=359) analize dahil edilerek hiçbir veri seti dışarda bırakılmamıştır.

4.1.2. Korelasyon Analizleri

4.1.2.1. Haftalık Ders Çalışma Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Haftalık ders çalışma süresi ile akademik not ortalaması arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Söz konusu analiz, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin yönünü ve gücünü istatistiksel olarak değerlendirmeye olanak sağlamaktadır. Elde edilen bulgular Tablo 2’de ayrıntılı biçimde sunulmuştur.

Tablo 2. Haftalık Ders Çalışma Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

		Akademik Not Ortalaması
Haftalık Ders Çalışma Süresi	Pearson r	.242**
	p	.000
	n	359

*Korelasyon $p \leq 0.01$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 2’de, öğrencilerin haftalık ders çalışma süreleri ile akademik not ortalamaları arasındaki ilişkinin Pearson Korelasyon Analizi ile incelendiği görülmektedir. Analiz sonuçları, iki değişken arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu ve bu ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır ($r = 0.242$, $p < 0.01$). Bu bulgu, haftalık ders çalışma süresi arttıkça öğrencilerin akademik başarı düzeylerinde de belirgin bir yükseliş eğilimi olduğunu göstermektedir. Korelasyon katsayısının yüksek olmamasına rağmen anlamlı bulunması, düzenli ve tutarlı çalışma alışkanlıklarının akademik performans üzerinde destekleyici bir etkisi olabileceğine işaret etmektedir. Ayrıca, elde edilen anlamlılık düzeyi ($p = 0.000$), bu ilişkinin tesadüfi olmadığını ve çalışma evreni olan öğrenci grubuna genellenebilir olduğunu doğrulamaktadır. Bu bulgular, öğrenme süreçlerinde süreklilik ve çaba harcamanın önemini vurgulayan eğitim kuramları ile uyumludur. Ancak, korelasyonun orta düzeyde kalması, ders çalışma süresinin akademik başarıyı etkileyen tek faktör olmadığını göstermektedir. Akademik başarının oluşumunda öğrenme stratejileri, içsel motivasyon, bilişsel yetenekler ve çevresel faktörler gibi çok sayıda değişkenin rol oynadığı dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda, akademik performansın artırılması için sadece çalışma süresi değil, aynı zamanda öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının ve motivasyonlarının da desteklenmesi önem arz etmektedir.

4.1.2.2. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Haftalık ChatGPT kullanım süresinin akademik not ortalaması üzerindeki etkisini incelemek amacıyla Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Bu analiz, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin yönünü ve gücünü belirlemeye yönelik istatistiksel bir yöntemdir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, Tablo 3'te detaylı bir şekilde sunulmuştur. Bu veriler, ChatGPT kullanım süresi ile akademik başarı arasındaki potansiyel ilişkiyi anlamak ve değerlendirmek için temel oluşturmakta olup, ilgili değişkenler arasındaki korelasyonun anlamlılık düzeyi de ayrıca raporlanmıştır. Böylece, öğrencilerin haftalık ChatGPT kullanım alışkanlıklarının akademik performansları üzerindeki etkisi bilimsel olarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Tablo 3. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

		Akademik Not Ortalaması
Haftalık ChatGPT Kullanma Süresi	Pearson r	.083
	p	.117
	n	359

*Korelasyon $p \leq 0.05$ düzeyinde anlamlı değildir.

Tablo 3'teki analiz bulguları, haftalık ChatGPT kullanımı ile akademik not ortalaması arasında pozitif bir korelasyon ($r = .083$) olduğunu göstermesine rağmen istatistiksel olarak anlamlı olmayan ($p = .117$) bir ilişki ortaya koymaktadır. Bu durum, ChatGPT'yi daha sık kullanan öğrencilerin biraz daha yüksek akademik performansa sahip olma eğiliminin çok zayıf olduğunu göstermektedir; ancak istatistiksel anlamlılığın olmaması, bu modelin muhtemelen şansa bağlı olduğunu ve daha geniş popülasyona genelleştirilemeyeceğini göstermektedir. Zayıf korelasyon katsayısı, ChatGPT kullanımı ile akademik başarı arasındaki ilişkinin en iyi ihtimalle asgari düzeyde olduğunu vurgulamaktadır. Bu bulgular, ChatGPT'nin öğrencilerin akademik rutinlerinde destekleyici bir araç olabilmesine rağmen, kullanım sıklığının akademik not ortalamasını anlamlı veya tutarlı bir şekilde doğrudan etkilemediğini göstermektedir. Sonuç olarak eğitim teknolojilerinin ne sıklıkta kullanıldığından ziyade nasıl kullanıldığına önemini vurgulamaktadır ve yapay zekâ araçlarıyla etkileşimin sıklığının akademik sonuçları iyileştirmek için yeterli olmadığını göstermektedir.

4.1.2.3. ChatGPT Kullanımı Öncesi ve Sonrası Öğrenme Motivasyonunun Karşılaştırılması

ChatGPT kullanımı öncesi ve sonrası, öğrencilerin öğrenme motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Bu analiz, iki zaman noktası arasındaki öğrenme motivasyonu düzeylerinin doğrusal ilişkisinin gücünü ve yönünü değerlendirmeye olanak sağlamaktadır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, Tablo 4’te detaylı biçimde sunulmuştur. Söz konusu veriler, ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini anlamak ve bu değişimin tutarlılığını bilimsel olarak değerlendirmek için önemli bir temel oluşturmaktadır. Böylece, öğrencilerin motivasyon düzeylerindeki değişim korelasyonel bağlamda açıklanmıştır.

Tablo 4. ChatGPT Kullanımı Öncesi ve Sonrası Öğrenme Motivasyonunun Karşılaştırılması

		ChatGPT Kullanımı Sonrası
ChatGPT Kullanımı Öncesi	Pearson r	.190**
	p	.000
	n	359

*Korelasyon $p \leq 0.01$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 4’teki analiz sonuçlarına göre maliye bölümü öğrencilerinin ChatGPT kullanımına ilişkin öğrenme motivasyonlarının, ChatGPT kullanımı öncesi ve sonrası arasında istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0.01$) ve pozitif ($r = .190$) bir ilişki gösterdiği anlaşılmaktadır. İlişkinin gücü nispeten zayıf olsa da anlamlılık düzeyi, korelasyonun şansa bağlı olma ihtimalinin de düşük olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, Maliye bölümü öğrencilerinin ChatGPT kullanımına ilişkin öğrenme motivasyonlarının, kullanım öncesi ve sonrası süreçte benzer düzeyde devam etme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, ilişkinin nispeten zayıf güç göstermesi, öğrenme motivasyonunu etkileyen başka faktörlerin de rol oynayabileceğine işaret etmektedir. Sonuç olarak, ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonunu belli bir noktaya kadar etkileyebileceğini göstermektedir.

4.1.2.4. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile ChatGPT Kullanımı Sonrası Öğrenme Motivasyonu Arasındaki İlişki

Haftalık ChatGPT kullanım süresi ile ChatGPT kullanımını takiben Maliye bölümü öğrencilerinin öğrenme motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Bu analiz, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin yönünü ve gücünü istatistiksel olarak değerlendirmeye olanak sağlamaktadır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, Tablo 5’te detaylı bir şekilde sunulmuştur. Söz konusu veriler, ChatGPT kullanım süresinin öğrenme motivasyonu üzerindeki potansiyel etkisini değerlendirmek ve bu ilişkinin anlamlılığını ortaya koymak açısından önemli bir temel teşkil etmektedir.

Tablo 5. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile ChatGPT Kullanımı Sonrası Öğrenme Motivasyonu Arasındaki İlişki (Korelasyon)

		ChatGPT Kullanım Sonrası
Haftalık ChatGPT Kullanma Süresi	Pearson r	.195**
	p	.000
	n	359

*Korelasyon $p \leq 0.01$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 5’te, Maliye bölümü öğrencilerinin haftalık ChatGPT kullanım süreleri ile ChatGPT kullanımından sonra ortaya çıkan öğrenme motivasyonu arasında pozitif ($r = .195$) ve istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0.01$) bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin ChatGPT kullanım sürelerinin artması ve verimli olarak kullanmalarının neticesinde öğrenme motivasyonlarının da iyileşme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bu bulgular yoluyla, ChatGPT’yi öğrenme için daha sık kullananların, potansiyel olarak artan bilgi etkileşimine maruz kalarak yönlendirilmiş öğrenme nedeniyle daha fazla akademik fayda elde ettiği ifade edilebilir.

4.1.3. Regresyon Analizleri

4.1.3.1. Haftalık Ders Çalışma Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Haftalık ders çalışma süresi ile akademik not ortalaması arasındaki ilişkiyi test etmek için basit regresyon analizi kullanılmıştır. Analize ilişkin bulgulara Tablo 6’da yer verilmiştir.

Tablo 6. Haftalık Ders Çalışma Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Standartlaştırılmamış Katsayılar			Standartlaştırılmış Katsayılar			%95,0 Güven Aralığı B	
	B	Std. Hata	Beta	t	Sig.	Alt Sınır	Üst Sınır
Sabit	1.768	.111		15.906	.000	1.550	1.987
Haftalık Ders Çalışma Süresi	.251	.053	.242	4.715	.000	.146	.355

Verilen tablodaki verilere göre sabit (durağan) değer $\beta=1.768$ 'dir. Bu değer, haftalık ders çalışma süresinin 0 olduğu durumda öğrencilerin akademik not ortalamasının temel düzeyde 1.768 olduğunu göstermektedir. Haftalık ders çalışma süresi için bulunan katsayı değeri $\beta=0.251$ ise, her ek bir saatlik ders çalışması için akademik not ortalamasının 0.251 birim arttığını ifade etmektedir. Standartlaştırılmış katsayı değeri $\beta=0.242$ ise haftalık ders çalışma süresinin akademik başarı üzerindeki etki büyüklüğünü diğer potansiyel öngörücülerle karşılaştırmalı olarak yansıtmaktadır.

$t=4.715$ ve $p=0.000$ olduğundan, bu sonuç ($p<0.05$) istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu nedenle haftalık ders çalışma süresi ile akademik başarı arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır. Güven aralığı, bu etkinin büyüklüğü için makul değerlerin "0.146" ile "0.355" arasında olduğunu göstermektedir. Bu aralık sıfırı içermediğinden, etki büyüklüğünün pozitif yönlü olduğu daha da güvenle söylenebilir. Sonuç olarak, öğrencilerin haftalık ders çalışma süresi ile akademik not ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu bulgu, öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarının akademik başarılarını öngörmede etkili bir faktör olabileceğini ve bu yönde yapılan akademik çabaların başarıya katkı sağladığını göstermektedir.

4.1.3.2. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Haftalık ChatGPT kullanım süresi ile akademik not ortalaması arasındaki ilişkiyi test etmek amacıyla basit regresyon analizinden yararlanılmıştır. Analize ilişkin bulgular Tablo 7'de gösterilmektedir.

Tablo 7. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile Akademik Not Ortalaması Arasındaki İlişki

Standartlaştırılmamış Katsayılar	Standartlaştırılmış Katsayılar		%95,0 Güven Aralığı B				
	B	Std. Hata	Beta	t	Sig.	Alt Sınır	Üst Sınır
Sabit	2.080	.109		19.153	.000	1.866	2.293
Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi	.106	.067	.083	1.569	.117	-.027	.238

Regresyon analizi sonuçlarına göre, modelin sabit katsayısı $\beta=2.080$ olarak bulunmuştur. Bu değer, haftalık ChatGPT kullanım süresi sıfır olan öğrencilerde akademik not ortalamasının temel düzeyde 2.080 olduğunu göstermektedir. Bağımsız değişken olan haftalık ChatGPT kullanım süresine ait $\beta=0.106$ katsayısı, ChatGPT kullanım süresinde her bir saatlik artışın akademik not ortalamasında 0.106 birimlik bir artışa karşılık geldiğini ifade etmektedir. Standartlaştırılmış katsayı ($\beta=0.083$) bu ilişkinin oldukça zayıf bir etki büyüklüğüne sahip olduğunu göstermektedir.

Ancak, modelin istatistiksel anlamlılığı değerlendirildiğinde, $t=1.569$ ve $p=.117$ değerleri elde edilmiştir. Bu sonuç, standart anlamlılık düzeyi olan $p<0.05$ kriterini karşılamadığından, haftalık ChatGPT kullanım süresi ile akademik not ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermektedir. Ek olarak, %95 güven aralığı $[-0.027, 0.238]$ arasında olup sıfırı içermektedir; bu da ilişkinin yönünün örnekleme pozitif olsa bile, evrende negatif olabileceği olasılığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, elde edilen bulgular, haftalık ChatGPT kullanım süresi ile öğrencilerin akademik başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı olmayan, zayıf ve pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu durum, ChatGPT'nin akademik başarı üzerindeki etkisinin sınırlı olabileceğini ya da bu ilişkinin başka değişkenlerle birlikte ele alınması gerektiğini işaret etmektedir. Daha kapsamlı bir modelde kontrol değişkenlerinin de dâhil edilmesiyle bu ilişkinin daha net ortaya konulması mümkün olabilir.

4.1.3.3. ChatGPT Kullanımı Öncesi ve Sonrası Öğrenme Motivasyonunun Karşılaştırılması

Öğrenme ChatGPT kullanımı öncesi öğrenme motivasyonunun, kullanım sonrası öğrenme motivasyonunu yordayıp yordamadığını belirlemek amacıyla

basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Analizlere ilişkin bulgular Tablo 8 ve Tablo 9’da gösterilmektedir.

Tablo 8. Öğrenme Motivasyonunun ChatGPT Kullanımı Öncesi ve Sonrası Arasındaki İlişki (Regresyon)

Standartlaştırılmamış Katsayılar			Standartlaştırılmış Katsayılar			%95,0 Güven Aralığı B	
	B	Std. Hata	Beta	t	Sig.	Alt Sınır	Üst Sınır
Sabit	26.367	3.198		8.246	.000	20.078	32.655
ChatGPT Kullanım Öncesi	.874	.239	.190	3.660	.000	.405	1.344

Regresyon analizi sonuçlarına göre, modelin sabit katsayısı olarak bulunmuştur. Bu değer, ChatGPT kullanımı öncesi motivasyon düzeyi sıfır kabul edildiğinde, öğrencilerin kullanım sonrası motivasyon puanlarının temel düzeyde 26.367 olduğunu göstermektedir. Bağımsız değişken olan ChatGPT kullanım öncesi motivasyon değişkenine ait katsayı olup, ön test puanında her bir birimlik artışın, son test puanında 0.874 birimlik artışa karşılık geldiğini ifade etmektedir. Standardize edilmiş katsayı ($\beta=0.190$) bu etkinin zayıf-orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

İstatistiksel anlamlılık açısından, $t=3.660$ ve $p<0.001$ değerleri elde edilmiştir. Bu bulgu, ChatGPT kullanımı öncesi motivasyon düzeyinin, kullanım sonrası motivasyonu anlamlı ve pozitif bir şekilde yordadığını ortaya koymaktadır. %95 güven aralığı [0.405, 1.344] arasında olup sıfırı içermemektedir; bu da ilişkinin güvenilir biçimde pozitif yönlü olduğunu teyit etmektedir. Sonuç olarak, öğrencilerin ChatGPT kullanım öncesi motivasyonları, kullanım sonrası motivasyon düzeylerini anlamlı şekilde açıklamaktadır.

Katılımcıların ChatGPT kullanımı öncesi ve sonrası öğrenme motivasyonu düzeyleri arasındaki farkı incelemek amacıyla uygulanan bağımlı örneklem t-testine ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9. ChatGPT Kullanımı Öncesi ve Sonrası
Öğrenme Motivasyonunun Karşılaştırılması (Bağımlı Örneklem t-Testi)

Eşleştirilmiş Farklar									
				%95 Güven Aralığı		t	df	Sig.	Cohen's d
	Ortalama Fark	Std. Sapma	Std. Hata	Alt Sınır	Üst Sınır				
ChatGPT Öncesi - ChatGPT Sonrası	-24.7131	10.74559	0.56713	-25.82842	-23.59777	-43.576	358	0.000	2.30

Elde edilen eşleştirilmiş örneklem t-testi sonuçları, öğrencilerin ChatGPT kullanımı öncesi ve ChatGPT kullanımı sonrası öğrenme motivasyonu puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir ($t=-43.576$, $p<0.001$). Bulgulara göre, öğrencilerin motivasyon düzeyleri ChatGPT kullanımından sonra ortalama 24.7131 puan artış göstermiştir (Ort. fark = -24.7131, Std. Sapma = 10.74559). Güven aralığının (%95) “-25.83” ve “-23.60” değerlerinin arasında olması bu farklılığın istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Ayrıca yukarıdaki verilerden yola çıkarak ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisinin büyüklüğünü görmek için “Cohen's d” değeri de hesaplanmıştır.

$$d = \frac{\text{Ortalama Fark}}{\text{Std.Sapma}} \Rightarrow d = \frac{-24.7131}{10.74559} \approx -2.30$$

Yapılan hesaplamada sonucun mutlak değeri alındığı için negatif çıkması önemli değildir. Cohen's d değeri 2.30 olarak alınmıştır. Bu değer, ChatGPT kullanımının öğrencilerin öğrenme motivasyonu üzerinde çok güçlü bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, ChatGPT kullanımının öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını anlamlı ve güçlü bir biçimde artırdığını göstermekte ve literatürde yer alan yapay zekâ destekli öğrenme araçlarının motivasyon üzerindeki olumlu etkilerine ilişkin bulgularla tutarlılık sergilemektedir.

4.1.3.4. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile ChatGPT Kullanımı Sonrası Öğrenme Motivasyonu Arasındaki İlişki

Haftalık ChatGPT kullanım süresi ile ChatGPT kullanımı sonrasındaki öğrenme motivasyonu arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla basit regresyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları, Tablo 10'da detaylı olarak

sunulmuştur. Bu yöntem, kullanım süresinin öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisinin büyüklüğünü ve yönünü belirlemeye imkân tanımaktadır.

Tablo 10. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile ChatGPT Kullanımı Sonrası Öğrenme Motivasyonu Arasındaki İlişki (Regresyon)

	Standartlaştırılmamış Katsayılar		Standartlaştırılmış Katsayılar			%95,0 Güven Aralığı B	
	B	Std. Hata	Beta	t	Sig.	Alt Sınır	Üst Sınır
Sabit	34.332	1.102		31.145	.000	32.165	36.500
Haftalık ChatGPT Kullanma Süresi	2.570	.684	.195	3.756	.000	1.224	3.915

Tablo 10'daki veriler haftalık ChatGPT kullanma süresi ile ChatGPT kullanım sonrası öğrenme motivasyonu arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Tablodaki verilere göre standartlaştırılmamış katsayı değeri $\beta=2.570$ ise haftada ChatGPT kullanılarak harcanan her ek saatin, ChatGPT kullanımı sonrası öğrenme motivasyonunda yaklaşık 2.57 birimlik ortalama bir artışa karşılık geldiğini göstermektedir.

$t=3.756$ ve $p=.000$ değerleri bu etkinin istatistiksel anlamlılığını $p\leq 0.01$ düzeyinde doğrularken, %95 güven aralığının da haftalık ChatGPT kullanımının etki büyüklüğü için sıfırı içermeyen "1.224" ve "3.195" değerler arasında olması bulguların güvenilirliğini daha da arttırmaktadır. Standartlaştırılmış katsayı değeri $\beta=.195$ mütevazı ancak anlamlı bir etki büyüklüğü olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, ChatGPT ile etkileşim süresinin artması, kullanım sonrası öğrenme motivasyonunda ve akademik algılarda olumlu bir artışla ilişkilidir. Bu durum, yapay zekâ tabanlı araçların öğrencilerin öğrenme süreçlerine katkı sağlayarak motivasyonlarını yükseltebileceğini ve akademik destek aracı olarak etkinliğini ortaya koymaktadır. Artan etkileşim, öğrencilerin bilgiye daha hızlı ve kolay erişmesini sağlarken, aynı zamanda öğrenmeye olan ilgilerini ve katılımlarını da artırmaktadır. Bu bağlamda, eğitim ortamlarında ChatGPT gibi teknolojilerin kullanımı, öğrenme motivasyonunu güçlendirmek için önemli bir potansiyel taşımaktadır.

Haftalık ChatGPT kullanım süresi ile ChatGPT kullanımı sonrasındaki öğrenme motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla tek yönlü ANOVA testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, Tablo 11'de detaylı şekilde sunulmuştur. Bu test, farklı kullanım sürelerine sahip öğrenci

grupları arasında öğrenme motivasyonundaki olası farklılıkların istatistiksel anlamlılığını değerlendirmeye olanak sağlamaktadır.

Tablo 11. Haftalık ChatGPT Kullanım Süresi ile ChatGPT Kullanımı Sonrası Öğrenme Motivasyonu Arasındaki İlişki (ANOVA)

		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
ChatGPT Kullanım Süresi*Öğrenme Motivasyonu	Gruplar arasında	2.811.605	4	702.901	6.214	.000
	Gruplar içinde	40.043.481	354	113.117		
	Toplam	42.855.086	358			

Tablo 11’de sunulan ANOVA testi sonuçları incelendiğinde, ChatGPT kullanım süresine göre farklı kullanıcı grupları arasında, ChatGPT kullanımını takiben ortaya çıkan öğrenme motivasyonu düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir ($p < 0.01$). Bu bulgu, haftalık ChatGPT kullanım süresinin, öğrencilerin akademik motivasyonları, algıları ve performans sonuçlarını yansıtabilecek öğrenme motivasyonu üzerinde önemli ve pozitif bir etkisi olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ChatGPT ile etkileşim süresinin artmasının, öğrencilerin akademik tutumları üzerinde olumlu yansımalar yaratabileceği ve yüksek öğrenme motivasyonu gibi sonuçlarla ilişkili olabileceği ifade edilebilir. Bu durum, dijital öğrenme araçlarının kullanım yoğunluğunun, öğrencilerin motivasyonel süreçleri üzerinde belirleyici bir rol oynayabileceğine işaret etmekte olup, eğitim teknolojilerinin entegrasyonunda kullanım süresinin niteliğinin dikkate alınmasının önemini vurgulamaktadır. Dolayısıyla, öğrencilerin ChatGPT’yi ne kadar yoğun ve etkin kullandıkları, öğrenme motivasyonları üzerinde anlamlı farklılıklara yol açmakta ve bu da akademik başarı ile ilgili sonuçları olumlu yönde etkileyebilmektedir.

4.1.3.5. ChatGPT Kullanım Sonrası Öğrenme Motivasyonuna İlişkin Çoklu Regresyon Analizi

Çalışmanın bu kısmında ise ChatGPT kullanım sonrası öğrenme motivasyonuna ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu doğrusal regresyon analizi; cinsiyet, sınıf düzeyi, haftalık ders çalışma süresi, haftalık ChatGPT kullanım süresi, kullanım amacı ve akademik not ortalamasının “ChatGPT kullanım sonrası öğrenme motivasyonunu” yordayıp yordamadığını test etmek için yapılmıştır.

Tablo 12. ChatGPT Kullanım Sonrası Öğrenme Motivasyonuna İlişkin Çoklu Regresyon Analizi

	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	F	P (model)	B	Std. Hata	Beta	t	Sig.
<i>(Sabit)</i>						34.584	2.857		12.105	.000
<i>Haftalık ChatGPT Kullanma Süresi</i>	.195	.038	.035	14.110	.000	2.564	.719	.195	3.564	.000
<i>Haftalık Ders Çalışma Süresi</i>	.056	.003	.000	1.132	.288	.392	.591	.037	.663	.508
<i>Akademik Not Ortalaması</i>	.069	.005	.002	1.730	.189	-.977	.560	-.095	-1.745	.082
<i>ChatGPT Kullanım Amacı</i>	.019	.000	-.002	0.134	.714	-.209	.522	-.021	-.399	.690
<i>Cinsiyet</i>	.050	.003	.000	0.909	.341	.612	1.172	.028	.522	.602
<i>Sınıf</i>	.040	.002	-.001	0.573	.450	.431	.599	.038	.720	.472

Çoklu doğrusal regresyon analizi, öğrencilerin ChatGPT kullanım sonrası öğrenme motivasyonlarını yordayan değişkenleri incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Modele; cinsiyet, sınıf düzeyi, haftalık ders çalışma süresi, haftalık ChatGPT kullanım süresi, kullanım amacı ve akademik not ortalaması bağımsız değişken olarak dahil edilmiştir.

Regresyon analizi sonuçları, öğrencilerin ChatGPT kullanım sonrası motivasyon düzeylerini yordayan değişkenler arasında farklı etki büyüklükleri bulunduğunu göstermektedir. Analizde ilk olarak, öğrencilerin haftalık ChatGPT kullanım süreleri ile ChatGPT kullanım sonrası motivasyon düzeyleri arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($p=.000$). Modelin açıklayıcılık katsayısı ($R^2 = 0.038$) varyansın yaklaşık %3,8'inin haftalık kullanım süresi ile açıklandığını ortaya koymaktadır. Yani, her bir saatlik kullanım süresinin motivasyonu 2.56 birimlik artırdığı ve etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, öğrencilerin ChatGPT'yi daha sık kullanmalarının motivasyon düzeylerinde anlamlı bir artışa katkı sağladığı görülmektedir.

Haftalık ders çalışma süresi ile ChatGPT kullanım sonrası motivasyon arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir ($p = .288$). Modelin açıklayıcılık katsayısı ($R^2 = 0.003$) oldukça düşük olup, varyansın yalnızca %0,3'ünün ders çalışma süresi ile açıklandığını göstermektedir. Korelasyon katsayısı ($R = .056$) ilişkinin pozitif yönde ancak ihmal edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgu, öğrencilerin haftalık ders çalışma sürelerinin ChatGPT kullanım sonrası motivasyonları üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığını göstermektedir.

Regresyon analizi sonuçları, akademik not ortalaması ile ChatGPT kullanım sonrası motivasyon arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir ($p = .189$). Modelin açıklayıcılık katsayısı ($R^2 = 0.005$) oldukça düşüktür; bu değer, kullanım sonrası motivasyondaki varyansın yalnızca %0,5'inin akademik not ortalaması ile açıklandığını ortaya koymaktadır. Korelasyon katsayısı ($R = .069$) ilişkinin pozitif yönlü fakat çok zayıf olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, öğrencilerin akademik başarı düzeyleri, ChatGPT kullanım sonrası motivasyonlarını anlamlı bir biçimde yordamamaktadır.

Elde edilen sonuçlara göre, ChatGPT kullanım amacı değişkeni, ChatGPT kullanım sonrası motivasyonu yordamada anlamlı bir etkiye sahip değildir ($p = .714$). Modelin açıklayıcılık katsayısı $R^2 = 0.000$ olup, varyansın ihmal edilebilir düzeyde (%0) açıklandığını göstermektedir. Korelasyon katsayısı ($R = .019$) da ilişkinin yok denecek kadar zayıf olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgu, öğrencilerin ChatGPT'yi kullanma amaçlarının, kullanım sonrası motivasyon düzeyleri üzerinde anlamlı bir belirleyici olmadığını göstermektedir.

Regresyon analizi, cinsiyet ile ChatGPT kullanım sonrası motivasyon arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir ($p = .341$). Modelin açıklayıcılık katsayısı oldukça düşüktür ($R^2 = 0.003$), yani motivasyondaki varyansın yalnızca %0,3'ü cinsiyet değişkeni ile açıklanabilmektedir. Korelasyon katsayısı ($R = .050$) ise ilişkinin zayıf ve anlamlılıktan uzak olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, cinsiyetin öğrencilerin ChatGPT kullanım sonrası motivasyonları üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını anlaşılmaktadır.

Sonuçlara göre, sınıf düzeyi ile ChatGPT kullanım sonrası motivasyon arasında da anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p = .450$). Modelin açıklayıcılık katsayısı ($R^2 = 0.002$) çok düşük olup, varyansın yalnızca %0,2'sinin sınıf düzeyi ile açıklandığını göstermektedir. Korelasyon katsayısı ($R = .040$) ilişkinin yönünün pozitif ancak anlamsız derecede zayıf olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyinin, ChatGPT kullanım sonrası motivasyonları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Özetle, regresyon, korelasyon ve ANOVA analizlerinden elde edilen bulgular, ChatGPT kullanımının Maliye bölümü öğrencilerinin öğrenme motivasyonu üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Haftalık ChatGPT kullanım süresinin kullanım sonrası motivasyon düzeylerini anlamlı biçimde yordaması ve yüksek etki büyüklüğü (Cohen's $d = 2.30$) ile desteklenen motivasyon artışı, bu çalışmanın temel varsayımı olan "ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonunu artırdığı" yönündeki hipotezi doğrulamaktadır. Buna karşın, akademik not ortalaması, ders çalışma süresi ve demografik değişkenlerin motivasyon üzerindeki etkisinin sınırlı kalması, motivasyondaki değişimin daha çok öğrencilerin ChatGPT ile etkileşim yoğunluğundan kaynaklandığını göstermektedir. Nicel bulgulardan elde edilen sonuçlar, Maliye bölümü öğrencileri arasında ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu ile anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koyarak çalışmanın temel hipotezini güçlü biçimde desteklemektedir.

4.2. Nitel Araştırmaya İlişkin Bulgular

Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar NVivo yazılımına aktarılmış ve tematik içerik analizi yaklaşımıyla çözümlenmiştir. Analiz sürecinde öncelikle tüm yanıtlar tekrar tekrar okunarak veri seti hazırlanmış, içerik üretmeyen yanıtlar (ör. "fikrim yok") ayrı bir kategoride değerlendirilmiştir. Ardından açık kodlama yoluyla anlam birimleri belirlenmiş, benzer kodlar bir araya getirilerek alt temalar ve üst temalar oluşturulmuştur.

Tema yapısı, araştırmanın açıklayıcı sıralı karma desenine uygun olarak nicel bulguları açıklayıcı nitelikte olacak şekilde düzenlenmiştir. Kod tanımları (codebook) oluşturulmuş ve tema-kod yapısı alan uzmanı görüşü alınarak gözden geçirilmiştir. Nitel bulguların raporlanmasında her tema altında temsil gücü yüksek kodlara ve örnek katılımcı ifadelerine yer verilmiştir.

Araştırmada, katılımcıların ChatGPT kullanımına ilişkin görüşlerini daha derinlemesine anlamak amacıyla iki adet açık uçlu soru yöneltilmiştir. İlk soru, "ChatGPT'nin hangi özellikleri maliye derslerine olan motivasyonunuzu etkiliyor?" şeklindedir. Katılımcıların yanıtları tematik analiz yoluyla incelenmiş ve öne çıkan temalar kodlanmıştır. İkinci soru ise "ChatGPT'nin maliye derslerinde nasıl daha etkili hale getirilebileceği hakkında önerileriniz nelerdir?" olup, bu soruya verilen yanıtlar da geliştirilmesi gereken yönler bağlamında analiz edilmiştir.

Katılımcıların ChatGPT'ye ilişkin motivasyonlarını etkileyen en belirgin tema, "anlaşılır olması" (29 referans) olarak öne çıkmıştır. Öğrenciler, ChatGPT'nin

karmaşık maliye konularını sade bir dille açıklamasının öğrenme sürecine olumlu katkı sağladığını vurgulamıştır. “Bilgiye kolay ulaşım sağlaması” (17 referans), “doğru cevaplar vermesi” (17 referans) ve “güncel bilgileri içermesi” (18 referans) gibi temalar da sıkça tekrar edilen yanıtlar arasında yer almıştır. Ayrıca, “konulara ilişkin örnekler vermesi” (7 referans) ifadesi, öğrencilerin soyut kavramları somut örneklerle daha iyi anlayabildiklerini göstermektedir. Katılımcıların bir kısmı ise (7 referans) ChatGPT’nin etkili olmadığını veya motivasyonlarına bir katkı sunmadığını belirtmiştir. Kelime bulutu analizi; “kolay”, “şekilde”, “bilgi”, “sunması”, “yardımcı”, “hızlı” gibi ifadelerin yoğun kullanıldığını ortaya koyarak, öğrencilerin ChatGPT’yi pratik, hızlı ve yönlendirici bir öğrenme aracı olarak gördüğünü göstermektedir.

Şekil 1. ChatGPT’nin Etkin Kullanımına Yönelik
Öğrenci Önerilerine Ait Kelime Bulutu

İkinci açık uçlu soruya verilen yanıtlar, öğrencilerin ChatGPT’nin maliye derslerinde daha etkili kullanılabilmesine yönelik çeşitli görüşler sunduğunu ortaya koymaktadır. Ancak dikkat çekici biçimde, en sık karşılaşılan ifade “fikrim yok” şeklindedir ve bu yanıt 22 kez verilmiştir. Bu durum, öğrencilerin bir kısmının konuya ilişkin yeterli deneyime sahip olmadığını ya da ChatGPT’nin derslerdeki etkisi hakkında net bir değerlendirme yapamadığını göstermektedir.

Öneri sunan katılımcılar arasında en çok vurgulanan temalar “derslere uygun şekilde düzenlenmesi” (8 referans) ve “cevaplardaki tutarsızlık ve yanlışlıkların giderilmesi” (7 referans) olmuştur. Bu görüşler, ChatGPT’nin daha yapılandırılmış ve hatasız içerik üretmesi yönünde beklentilerin bulunduğunu göstermektedir. “Daha geniş içeriğe sahip olması” (2 referans), “öğrencilere bu konuda eğitim verilmesi” (1 referans), “sayısal çözümleri açıklayarak yapması” (1 referans) ve

potansiyel iyileştirme alanları konusunda yeterince düşünmediğini veya bu aracı etkin şekilde kullanmadığını düşündürmektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun nitel değerlendirmeye katkı sunmamış olması, ChatGPT'nin henüz derinlemesine bir öğrenme deneyimi olarak içselleştirilmediğine ve bu konuda daha fazla bilinçlendirme, yönlendirme ve dijital eğitim ihtiyacı olduğuna işaret etmektedir. Dolayısıyla ChatGPT'nin, yalnızca bilgi sunan bir araç değil; pedagojik açıdan yapılandırılmış biçimde entegre edilmesi gereken dijital bir öğrenme partneri olarak değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın temel amacı, ChatGPT kullanımının üniversite düzeyinde Maliye eğitimi alan öğrencilerin öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini analiz etmektir. Nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yöntem yaklaşımı ile yürütülen araştırmada, ChatGPT'nin öğrencilerin motivasyonunu pozitif yönde etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır. Özellikle anlaşılır dil kullanımı, bilgiye hızlı erişim imkânı ve güncel içerik sunması gibi unsurlar, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artıran temel özellikler olarak öne çıkmaktadır. Bu bulgular, önceki çalışmaların sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.⁴⁶

Bununla birlikte, araştırmada ChatGPT'nin haftalık kullanım sıklığı ile akademik not ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaması, bu aracın kullanım sıklığından ziyade nasıl ve ne amaçla kullanıldığının daha belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, benzer çalışmalarda da vurgulanmış, yapay zekâ araçlarının yüzeysel değil, amaçlı ve bilinçli kullanımının başarıyı etkilediği belirtilmiştir.⁴⁷

Nitel analiz bulguları ise öğrencilerin önemli bir bölümünün ChatGPT'yi eğitim amaçlı kullanım konusunda henüz yeterli farkındalığa sahip olmadığını göstermektedir. Katılımcıların çoğunluğunun açık uçlu sorulara yanıt vermekte zorlandığı, birçok öğrencinin görüş belirtmemesi veya "fikrim yok" şeklinde cevap vermesi, bu durumu desteklemektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin ChatGPT gibi dijital araçları eğitim süreçlerinde daha etkin biçimde kullanabilmeleri için ek rehberlik, eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Araştırma bulguları, kamu maliyesi gibi teknik ve analitik nitelikli bir disiplinde ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisini ortaya koyarak literatürde önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Nitel analizlerle desteklenen öğrenci görüşleri, pedagojik yaklaşımların geliştirilmesi ve yapay zekâ destekli

46 bkz. Swargiary, *a.g.e.*; Bajpai, *a.g.e.*; Caratiqut - Caratiqut, *a.g.e.*

47 bkz. Wang - Wang - Zou, *a.g.e.*

eğitim uygulamalarının iyileştirilmesi açısından değerli bilgiler sağlamaktadır. Bu bağlamda, üniversitelerin yapay zekâ araçlarını eğitim süreçlerine daha sistematik ve yapılandırılmış biçimde entegre etmeleri gerekmektedir. Özellikle, bu araçların doğru ve etkili kullanımını destekleyecek özel eğitim modüllerinin oluşturulması ve öğrenci dijital okuryazarlığını artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesi öncelikli olmalıdır. Bunun yanı sıra, öğretim üyelerinin öğrencilerin yapay zekâ araçları kullanımında karşılaştıkları zorlukları düzenli olarak takip etmeleri ve etkin geri bildirim mekanizmaları kurmaları büyük önem taşımaktadır. Etik ve güvenlik boyutlarının da ihmal edilmemesi gerekmekte; öğrenci verilerinin korunması ve yapay zekâ araçlarının şeffaflık, adillik ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda kullanılmasını sağlamak amacıyla politikalar geliştirilmelidir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular, ChatGPT kullanımının Maliye bölümü öğrencilerinin öğrenme motivasyonu üzerinde anlamlı ve pozitif bir etki yarattığını ortaya koymaktadır. Bu bulgu, Türkiye’de ChatGPT ve yapay zekâ destekli dijital öğrenme araçlarının öğrenme süreci üzerindeki etkilerini inceleyen önceki çalışmalarla büyük ölçüde örtüşmektedir. Nitekim ChatGPT’nin öğrenme aracı olarak kullanımını ele alan çalışmalarda, öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutum ve motivasyonlarının olumlu yönde etkilendiği ifade edilmektedir.⁴⁸

Türkiye’de yapılan bir çalışmada, ChatGPT kullanan öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik motivasyonlarının arttığı; ancak akademik başarı üzerindeki etkinin kullanım biçimine bağlı olarak değiştiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, mevcut çalışmanın bulgularıyla paralellik göstermekte ve ChatGPT kullanımının motivasyonu artırırken akademik performans üzerinde doğrudan bir etki yaratmayabileceğini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, bu çalışmada da ChatGPT kullanımının motivasyon üzerindeki etkisi güçlü iken, akademik başarıyla ilişkisinin sınırlı kaldığı görülmektedir.⁴⁹

Muhasebe ve maliye gibi analitik yoğunluğu yüksek alanlarda yapılan çalışmalar, yapay zekâ destekli öğrenme araçlarının öğrencilerin kaygı düzeylerini azaltarak öğrenme sürecine daha istekli katılım sağlamalarına katkıda bulunduğunu göstermektedir. Bu bağlamda yapılan bir çalışmada, yapay zekâ kullanım düzeyinin artmasının kaygıyı azalttığı ve öğretim sürecine olumlu yansıdığı belirtilmiştir.⁵⁰ Bu bulgu, ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonunu dolaylı biçimde artırabileceğine ilişkin bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

48 bkz. Deng vd., *a.g.e.*

49 bkz. Uçar - Sözüer, *a.g.e.*

50 bkz. Polat, *a.g.e.*

Öte yandan, ChatGPT'nin öğrenme sürecine katkısı, pedagojik entegrasyon düzeyiyle yakından ilişkilidir. Yapay zekâ destekli pedagojik modeller üzerine yapılan bir çalışmada, bu tür uygulamaların öğrencilerin derse katılımını ve öğrenme motivasyonunu güçlendirdiği ortaya konulmuştur. Bu bağlamda, ChatGPT'nin öğrenme sürecinde pasif bir bilgi kaynağı olarak değil, rehberlik edici ve destekleyici bir araç olarak kullanılması, motivasyonel kazanımların artmasında belirleyici bir rol oynamaktadır.⁵¹ Bu bağlamda, ChatGPT'nin öğrenme sürecinde pasif bir bilgi kaynağı olarak değil, rehberlik edici ve destekleyici bir araç olarak kullanılması, motivasyonel kazanımların artmasında belirleyici bir rol oynamaktadır.

Bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, ChatGPT kullanımının öğrenme motivasyonunu artırdığı; ancak bu etkinin akademik başarıya dönüşmesinin, öğrencilerin öğrenme stratejileri, dersin yapısı ve öğretim yöntemleri gibi ek faktörlere bağlı olduğu söylenebilir. Dolayısıyla ChatGPT'nin öğrenme sürecindeki rolü, motivasyon artırıcı bir araç olarak değerlendirilirken, akademik çıktılar üzerindeki etkisinin daha bütüncül yaklaşımlarla ele alınması gerekmektedir.

Öte yandan araştırmadan elde edilen bulgular, yapay zekâ tabanlı öğrenme araçlarının yalnızca Maliye bölümü öğrencileri için değil, genel olarak yükseköğretimde öğrenme motivasyonunu artırmada önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle ChatGPT kullanım süresi ile öğrenme motivasyonu arasındaki anlamlı ve pozitif ilişki, dijital öğrenme uygulamalarının öğrencilerin derse yönelik ilgilerini, katılım düzeylerini ve akademik çabalarını desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu sonuç, yapay zekânın öğrenme süreçlerine entegrasyonunun üniversitelerde yaygınlaştırılması hâlinde benzer olumlu etkilerin diğer disiplinlerde de görülebileceğini göstermekte; dolayısıyla bulgular maliye eğitimi bağlamının ötesine geçerek tüm üniversite öğrencilerine genellenebilir nitelik taşımaktadır.

Ayrıca elde edilen sonuçlar, Eğitim Bilimleri ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) literatürüne de önemli katkılar sunmaktadır. ChatGPT'nin yönlendirici, hızlandırıcı ve motivasyon artırıcı işlevleri, yapay zekâ destekli öğrenme ortamlarının pedagojik açıdan daha sistematik ve amaçlı biçimde tasarlanması gerektiğine işaret etmektedir. Bu bağlamda çalışma, yapay zekâ tabanlı öğrenme modellerinin öğretim süreçlerine nasıl entegre edilebileceğine, öğrencilerin öğrenme isteği ve katılımını geliştirme potansiyeline ve yeni nesil dijital okuryazarlık becerilerinin yükseköğretim müfredatına dahil edilmesine yönelik uygulayıcılara ve araştırmacılara yön gösterici niteliktedir.

51 bkz. Çetin, *a.g.e.*

Sonuç olarak, ChatGPT ve benzeri yapay zekâ tabanlı araçların, kamu maliyesi gibi analitik disiplinlerde etkin, bilinçli ve sorumlu bir biçimde kullanılması hem öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin bu teknolojileri etkin şekilde kullanma kapasitelerinin artırılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu doğrultuda yapılacak yatırımların, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu ve akademik başarılarını uzun vadede olumlu yönde desteklemesi beklenmektedir. Bu kapsamda, eğitim politikaları ve stratejilerinin, yapay zekânın eğitim süreçlerindeki rolünü güçlendirecek şekilde şekillendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Kaynakça

Abbas, M. - Jam, F. A. - Khan, T. I., “Is It Harmful or Helpful? Examining the Causes and Consequences of Generative AI Usage Among University Students”, *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, vol. 21, no. 1, 2024.

Afkarin, M. Y. - Asmara, C. H., “Investigating the Implementation of ChatGPT in English Language Education: Effects on Student Motivation and Performance Levels”, *Journey: Journal of English Language and Pedagogy*, vol. 7, no. 1, 2024.

Aktaş, S. G., “Yapay Zekâ ve Gazetecilik Etkileşiminde Prompt Mühendisliği: ChatGPT ile Keşifsel Bir Çalışma”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, cilt 13, sayı 1, 2025.

Al-Obaydi, L. H. - Pikhart, M. - Klimova, B., “ChatGPT and the General Concepts of Education: Can Artificial Intelligence-Driven Chatbots Support the Process of Language Learning?”, *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, vol. 18, no. 21, 2023.

Bajpai, P., “Artificial Intelligence and Its Use in the Field of Education”, *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, vol. 12, no. 5, 2024; <https://doi.org/10.22214/ijraset.2024.61986>.

Benzer, Semra - Benzer, Recep - Akkaya, Maide Mihriban, “Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekâ Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, *Kapadokya Eğitim Dergisi*, cilt 6, sayı 1, 2025.

Bhatt, C. - Singh, S. - Chauhan, R. - Singh, T. - Uniyal, A., “Artificial Intelligence in Current Education: Roles, Applications & Challenges”, *2023 3rd International Conference on Pervasive Computing and Social Networking (ICPCSN)*, 2023.

Bu, Q., “Ethical Risks in Integrating Artificial Intelligence into Education and Potential Countermeasures”, *Science Insights*, vol. 41, no. 1, 2022.

Bulut, O. - Beiting-Parrish, M.- Casabianca, J. M. - Slater, S. C. - Jiao, H. - Song, D. - Ormerod, C. M. - Fabiyi, D. G. - Ivan, R. - Walsh, C., “The Rise of Artificial Intelligence in Educational Measurement: Opportunities and Ethical Challenges”, *arXiv preprint*, arXiv:2406.18900, 2024.

Caratiquit, K. D. - Caratiquit, L. J. C., “ChatGPT as an Academic Support Tool on the Academic Performance Among Students: The Mediating Role of Learning Motivation”, *Journal of Social, Humanity, and Education*, vol. 4, no. 1, 2023.

Chen, L. - Chen, P. - Lin, Z., “Artificial Intelligence in Education: A Review”, *IEEE Access*, vol. 8, 2020.

Chhatwal, M. - Garg, V. - Rajput, N., “Role of AI in the Education Sector”, *Lloyd Business Review*, 2023.

Çetin, Ömer Orbay, “Muhasebe Eğitiminde Yapay Zekâ Destekli Pedagojik Dönüşüm: ChatGPT ve Muhasebe Hackathonu Modeli”, *Sosyal Çalışmalar Üzerine Akademik Perspektif Dergisi*, sayı 1, 2025; <https://doi.org/10.35344/japss.1740894>.

Deci, E. L. - Ryan, R. M., *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*, New York, Springer, 1985.

Deng, R. - Jiang, M. - Yu, X. - Lu, Y. - Liu, S., “Does ChatGPT Enhance Student Learning? A Systematic Review and Meta-Analysis of Experimental Studies”, *Computers & Education*, 2024.

Dubauskas, G., “Studying Public Finance Issues at Undergraduate Level”, *ICERI2021 Proceedings*, 2021.

Eccles, J. S. - Wigfield, A., “Motivational Beliefs, Values, and Goals”, *Annual Review of Psychology*, vol. 53, no. 1, 2002.

Gao, Z. - Cheah, J.-H. - Lim, X.-J. - Luo, X., “Enhancing Academic Performance of Business Students Using Generative AI: An ICAP Self-Determination Perspective”, *The International Journal of Management Education*, vol. 22, no. 2, 2024.

Harry, A. - Sayudin, S., “Role of AI in Education”, *Interdisciplinary Journal and Humanity*, vol. 2, no. 3, 2023; <https://doi.org/10.58631/injury.v2i3.52>.

Maheshwari, G., “Factors Influencing Students’ Intention to Adopt and Use ChatGPT in Higher Education”, *Education and Information Technologies*, vol. 29, no. 10, 2024.

McDonald, B. D. - Jordan, M. M., “Teaching Public Budgeting and Finance”, *Teaching Public Budgeting and Finance*, New York, Routledge, 2021.

Mindigulova, A. A. - Vikhman, V. V. - Romm, M. V., “The Use of Artificial Intelligence in Education: Opportunities, Limitations, Risks”, *IEEE EDM Conference*, 2023.

Mohaghegh, M., “The Role of Artificial Intelligence in the Future of Education”, *Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences*, vol. 11, no. 1, 2020.

Murtezaoğlu, Çağla - Birol, Zehra Nesrin, “Eğitimde ChatGPT Kullanımı: Faydalar, Endişeler ve Öneriler”, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı 63, 2025.

Niyozov, N. - Bijanov, A. - Ganiyev, S. - Kurbonova, R., “The Pedagogical Principles and Effectiveness of Utilizing ChatGPT for Language Learning”, *E3S Web of Conferences*, 2023.

Özer, M., “Potential Benefits and Risks of Artificial Intelligence in Education”, *Bartın University Journal of Faculty of Education*, cilt 13, sayı 2, 2024.

Panigrahi, C., “Use of Artificial Intelligence in Education”, *Management Accountant*, vol. 55, 2020.

Polat, Erhan, “Muhasebe Eğitiminde Yapay Zekâ: Akademisyenler Üzerinde Bir Araştırma”, *Denetışim Dergisi*, yıl 16, sayı 33, 2025.

Shehri, F. - Maham, R. - Malik, A. - Saif, O., “Effects of ChatGPT on Students Academic Performance: Mediating Role of Prompt Engineering”, *The Asian Bulletin of Big Data Management*, vol. 3, no. 2, 2023.

Sinervo, L.-M. - Kork, A.-A. - Hasanen, K., “Challenges in Curriculum Development Process Aimed at Revising the Capabilities of Future Public Financial Managers”, *Teaching Public Administration*, vol. 41, no. 2, 2023; <https://doi.org/10.1177/01447394211051878>.

Sinurat, M., “The Development of Public Finance Curriculum at Institute of Home Affairs Governance in the Ministry of Home Affairs: A Scoping Literature Review”, *Journal of Ecohumanism*, vol. 4, no. 1, 2024.

Smuha, N., *Trustworthy Artificial Intelligence in Education: Pitfalls and Pathways*, 2020.

Stojanov, A., “Learning with ChatGPT 3.5 as a More Knowledgeable Other: An Autoethnographic Study”, *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, vol. 20, no. 1, 2023.

Swargiary, K., “The Impact of ChatGPT on Student Learning Outcomes: A Comparative Study of Cognitive Engagement, Procrastination, and Academic Performance”, 2024.

Tanvir, K. - Islam, M. S. - Sezan, S. - Sanad, Z. A. - Aatur, A.-J. I., “Impact of ChatGPT on Academic Performance Among Bangladeshi Undergraduate Students”, *International Journal of Research in Science & Engineering*, vol. 35, 2023.

Taşçı, Gülşah - Çelebi, Mustafa, “Eğitimde Yeni Bir Paradigma: Yükseköğretimde Yapay Zekâ”, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi (OPUS)*, cilt 16, sayı 29, 2020; doi: 10.26466/opus.747634.

Uçar, Metehan - Sözüer, Aytuğ, “Öğrenme Aracı Olarak ChatGPT Kullanımı ve Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, *Eğitim Bilimlerinde Güncel Araştırmalar*, ed. Zeynep Gündüz, 2024.

Vasoya, N., “The Role of Parents and Educators in Managing the Risks of Artificial Intelligence”, *Asian Journal of Education and Social Studies*, vol. 41, no. 4, 2023.

Wang, C. - Wang, Y. - Zou, B., “Revolutionising EFL Pedagogy: Innovative Strategies for Integrating GAI (ChatGPT) into Language Teaching”, *Journal of Language Teaching*, vol. 4, no. 1, 2024.

Weber, A., “Ethics Concerns in Artificial Intelligence Use in Education”, *IN-TED2020 Proceedings*, 2020.

Youssef, E. - Medhat, M. - Abdellatif, S. - Al Malek, M., “Examining the Effect of ChatGPT Usage on Students’ Academic Learning and Achievement”, *Computers and Education: Artificial Intelligence*, vol. 7, 2024.

Zahara, A. - Hasanah, F. - Habib, H., “The Influence of Advancements in AI ChatGPT Technology in Students’ Learning Process”, *BICC Proceedings*, vol. 2, 2024.

Zanetti, M. - Rendina, S. - Piceci, L. - Cassese, F. P., “Potential Risks of Artificial Intelligence in Education”, *Form@re*, vol. 20, no. 1, 2020.

Zhou, L. - Li, J., “The Impact of ChatGPT on Learning Motivation: A Study Based on Self-Determination Theory”, *Education Science and Management*, vol. 1, no. 1, 2023.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmacıların mevcut araştırmaya katkısı eşit orandadır.

Çatışma Beyanı

Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.